اے خُداوند تیرے فضل تے پیار دے لئی اسی تیرا شُکر ادا کردے آں۔ اپنے بھائی گلن دے لئی دُعا کردے آں پئی تیرا پاک روح اوہدی مدد کرے پئی او جو کُجھ سِکھائے او برکت دا باعث ہوئے۔ تُو ایس پاک کلام نوں سِکھن تے سمجھن دے وچ ساڈی مدد کر۔ اسی اوہناں لوکاں دے لئی وی تیرا شُکر ادا کردے آں جیہڑے ساڈے نال جُڑے ہوئے نے۔ اسی تیرے توں منت کردے آں پئی تُو اوہناں دی حفاظت کر۔ سانوں تیری رفاقت دی لوڑ اے پئی تُو ساڈے اُتے اپنا فضل کر ہمیشہ ساڈے نال رہ تے سانوں ساریاں بُرائیاں توں محفوظ رکھ۔ اسی تیریاں ہتھاں دے وچ محفوظ آں تے تیری خدمت دے استحقاق دے لئی تیرا شُکر ادا کردے آں۔

اسی اعمال دی کتاب دے ۱۵ویں باب نوں پڑھدے پئے آں جہدے وچ یروشلیم دے وچ ہون والی کونسل نوں بیان کیتا گیا اے۔ ایس باب دا پس منظر غیر قوماں دے وچ بشارت دینا اے۔ رسولاں نے غیر قوم لوکاں دے وچ خُداوند یسوع مسیح دے ناں دا پرچار کیتا سی تے بہت ساریاں لوکاں نے خُداوند یسوع مسیح نوں قبول کیتا سی۔ رسولاں نے یروشلیم توں باہر وی یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کیتی سی۔ رسول بڑے شوق دے نال تے پاک روح دی معموری دے نال یسوع مسیح دے ناں دی گواہی دیندے پئے سن۔ یروشلیم توں شروع کردیاں ہوئیاں یہودیہ تے سامریہ سگوں زمین دی انتہا تیکر گواہی پیش کردے پئے سن۔

اجے تیکر جہناں علاقیاں دے وچ رسولاں نے خدمت دا کم کیتا سی اوتھے اوہناں دا یہودیاں دے نال واسطہ پیا سی۔ رسولاں نے عبادتخانیاں دے وچ مُنادی کیتی ، یہودیاں دے نال مُباحثے یتے سن تے انجیل دی بشارت دے لئی یہودیاں دے ولوں رکاوٹاں تے مُشکلاں برداشت کیتیاں سن۔ یہودی بہت ساریاں علاقیاں دے وچ کھلرے ہوئے سن۔ ایس لئی شروع شروع دے وچ رسول زیادہ تر یہودیاں دیاں علاقیاں دے وچ گئے سن۔

داؤد دے زمانے دے وچ سلطنت مُستحکم سی پر سُلیمان دے بعد ایہہ دو حصیاں دے وچ ونڈی گئی سی۔ تے دوناں ریاستاں دے اُتے غیر قوماں نے حملہ کیتا تے اوہناں نوں اسیر کر کے لے گئے سن۔ تے ایویں لوکی بہت ساریاں ریاستاں دے وچ پراگندہ ہو گئے سن۔ یہودیاں نوں خُدا نے شریعت دِتی سی تے ایس لئی او خدا دے اُتے بھروسہ رکھ سکدے سن۔ پر او خُداوند یسوع مسیح دے بارت موجود پیشن گوئیاں دے اُتے سنجیدگی دے نال دھیان نہیں کردے سن۔ یہودی ایس گل دے اُتے فخر کردے سن پئی خُدا نے اوہناں دے نال وعدے کیتے سن تے اوہناں دے باپ دادے دے نال اوہناں وعدیاں نوں پُورا وی کیتا سی۔ خُدا نے اوہناں نوں غُلامی توں رہائی دیندیاں ہوئیاں وعدہ کیتی ہوئی سرزمین دے وچ لیاندہ سی۔ او اپنے آپ نوں نسلی اعتبار دے نال وی برتر خیال کردے سن۔

پس جدوں تمام بنی اسرائیل نے دل توں خُدا نوں قبول نہیں کیتا سی تے خُدا نے غیر قوماں دے لئی نجات دیاں بُوہیاں نوں کھول دِتا سی۔ خُدا نے رسولاں نوں مشنری سفر دے وچ غیر قوماں نوں نجات دی خُوشخبری سُناون نوں آکھیا جہنوں اوہناں نوں وفاداری دے نال پُورا کیتا سی۔ تے ایویں او خُدا دے جلال تے بُزرگی دے گواہ ٹھہرے سن۔ خاص طور تے غیر قوماں دے لئی نجات دی خوشخبری اِک حیران کن گل سی۔

انجیل اِک خاص علاقے یا لوکاں وچوں نکلدیاں ہوئیاں خُدا دے فضل دی رائیں دوجیاں تیکر جا پہنچی سی۔ انجیل دی مُنادی تے گواہی یروشلیم توں شروع ہُندیاں ہوئیاں آسے پاسے دیاں ساریاں علاقیاں دے وچ جا پہنچی سی۔ تے صُلح تے سلامتی دا پیغام زمین دی انتہا تیکر پہنچ گیا سی۔ ایہہ خُوشخبری پہلاں یہودیاں تیکر پہنچی جیہڑے مختلف علاقیاں دے وچ وسدے سن تے فیر غیر قوماں تیکر۔ پولس نے بہت ساریاں عبادتخانیاں تے یہودی آبادیاں دا دورہ کیتا سی کلام دی مُنادی دلیری دے نال کیتی سی۔

پولس آپ وی فریسی سی تے ترسیس دا رہن والا سی۔ اوہنے اپنی مشنری خدمت نوں یہودیاں دیاں عبادتخانیاں دے وچ مُنادی کردیاں ہوئیاں شروع کیتا سی۔ تے کُجھ یہودیاں نے خُداوند یسوع مسیح نوں قبول کیتا سی جہناں دیاں دلاں دے وچ خُدا دا خوف سی۔ تے ایویں کلیسیا وہدی جاندی پئی سی۔

یہودی تے غیر قوم دونوں ای خُداوند یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوندے پئے سن۔ تے ایویں دو ٹولے مسیح دے وچ قائم ہُندے پئے سن۔ کُرنیلیس دے بارے اسی پڑھدے آں پئی او خُدا توں ڈردا سی تے خُدا دے ناں توں خیرات کردا سی۔او ایہہ سارا کُجھ خُدا دے خوف وچ رہندیاں ہوئیاں اوہنوں راضی کرن دے لئی کردا سی۔ کُرنیلیس دے ایمان لیاون دے باہجوں بہتے بہتے لوکی جیہڑے نامختون سن او خُداوند یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوندے گئے سن۔

پولس دی خدمت خاص طور تے غیر قوم لوکاں دے لئی مخصوص سی۔ تاں وی یہودیاں نوں ترک نہیں کیتا گیا سی جیویں پئی خُداوندیسوع مسیح نے ایہہ فرمایس سی پئی یروشلیم توں شروع کر کے یہودیہ تے سامریہ دے وچ یسوع مسیح دے ناں دی گواہی دِتی جاندی پئی سی۔

شروع شروع دے وچ یہودی مسیحی وی عبادتخانیاں دے وچ جاندے سن پر تیجی صدی مسیحی دے وچ اوہناں نوں مکمل طور تے عبادتخانیاں توں خارج کر دِتا گیا سی۔ یسوع ناصری دے اُتے ایمان رکھن والیاں دے سببوں بڑی تبدیلی آوندی پئی سی تے بہت لوکی خُداوند یسوع مسیح دے سببوں ایمان لیاوندے پئے سن۔ نامختوناں دے لئی ایہہ بہت خُوشی دی گل سی پئی او صرف ایمان لیاون دے نال مُقدساں دے وچ شریک ہوسکدے سن۔ خُدا نے غیر قوماں دے لئی مکمل طور تے نجات دے بُوہے

نوں کھول دِتا سی۔ یہودی بھاویں جے بہت ساریاں گلاں دے وچ آپ شریعت نوں توڑدے سن پر اوہناں نے رسولاں دی مخالفت کرن دا ایکا کیتا ہویا سی۔

ایویں کردیاں ہوئیاں یہودی رسولاں دی نہیں سگوں خُدا دی عبادت کردے پئے سن۔ اسی ویکھدے آں پئی اعمال دی کتاب دے ۱۵اویں باب دے شروع دے وچ ای اِک ٹولہ ویکھن نوں مِلدا اے جیہڑا موسیٰ دی شریعت دے اُتے عمل کرن نوں آکھدا اے۔ اوہناں دا آکھنا سی پئی نامختوناں نوں نجات دے لئی ختنہ کروانا وی ضروری اے۔ اوہناں لوکاں دا سمجھنا ایہہ سی پئی نجات دے حقدار صرف یہودی ای سن۔ پر پولس تے برنباس نے اوہناں دیاں گلاں نوں قبول نہیں کیتا سی سگوں اوہناں دے نال بحث کیتی سی پئی نجات صرف یہودیاں دے لئی ای نہیں اے سگوں غیر قوماں قوماں نوں وی خُدا نے ایہدے وچ شریک کیتا اے۔

ایہہ یہودی جیہڑے ایویں دی تعلیم دیندے پئے سن او انطاکیہ دے وچ آ کے ایویں دی تعلیم دیندے پئے سن۔ پر پولس تے برنباس نے اوہناں دے نال تکرار کیتی سی تے ایہدے باہجوں او کُجھ بُزرگاں نوں لے کے یروشلیم نوں گئے سن تاں بُزرگاں دے نال ایس مسئلے نوں حل کیتا جاوئے۔

پولس نے اپنی خدمت دے سارے حال نوں اوہناں دے اگے خُوشی دے نال بیان کیتا سی پئی کیویں خُدا نے غیر قوماں دے اُتے اپنی نجات نوں ظاہر کیتا سی۔ کونسل دے وچ پطرس نے ساریاں بھائیاں

دے اگے کھلو کے غیر قوماں دی نجات دی گواہی دِتی سی۔ کیوں جے او کُرنیلیس دے گھر دے وچ ہون والے واقعے نوں کدی وی بُھل نہیں سکدا سی۔ تے غیر قوم لوک ایس گل توں بے حد راضی سن پئی خُدا نے اوہناں دے لئی وی نجات دے بُوہے نوں کھولیا اے تے اوہناں دے لئی فضل دی رائیں نجات دا حصول مُمکن ہویا اے۔ جے تُسی ایمان رکھدے او تے بھروسہ کردے او تے خُدا نجات عطا کردا اے او پاپاں توں چھڈاوندیاں ہوئیاں ابدی حیاتی نوں عطا کردا اے۔ ایہہ روحانی حیاتی دا اظہار اے پئی خُدا نے اپنا فضل ساڈے اُتے کیتا اے۔ اوہنے فضل کردیاں ہوئیاں نامختوناں نوں وی وعدے دے وچ شریک کیتا اے۔ ایویں نجات دے پیغام نوں ساریاں دے سامنے کُھلم کُھلا پیش کیتا گیا اے۔ ہر قبول کرن والے دے لئی نجات دے بُوہے نوں کھول دِتا گیا اے۔ نجات دا مرکزی پیغام ایہہ ہے پئی اسی خُداوند یسوع مسیح دے فضل دے وسیلے دے نال نجات یافتہ ہوئے آں۔

بنی اسرائیل ابرہام دی نسل ہون دے سببوں وعدے دے فرزند سن۔ جدوں پئی غیر قوماں ایمان لیاون دے سببوں فضل تے نجات نوں حاصل کردیاں نے۔ شریعت تے اعمال دی بجائے ایمان دے وسیلے دے نال یسوع مسیح دے اُتے بھروسہ کرن دی لوڑ اے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۱۲ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

فیر ساری جماعت چُپ رہی تے پولس تے برنباس دا بیان سنن لگی پئی خُدا نے اوہناں دی رائیں کیسے کیسے نشان تے عجیب کم ظاہر کیتے۔

پطرس اپنی تقریر نوں یسوع مسیح دے وسیلے نجات پاون تے مُکاوندا اے۔ تے اوہدے باہجوں پولس تے برنباس نے اپنی گواہی نوں شروع کیتا سی۔ انطاکیہ دی کلیسیا وی ایس گل تے حیران سی پئی پولس تے برنباس دی خدمت دے وچ خُدا نے اجہے وہدے وہڈے کم کیتے سن تے غیر قوماں نوں وی نجات دی بخشش عطا کیتی سی۔ پولس تے برنباس اپنی خدمت دے دوران ہون والے عجائب تے غیر قوم لوکاں نوں مِلن والی نجات نوں بطور ثبوت پیش کردے پئے سن۔ ایویں رسول اپنی گواہی دے سببوں خُدا دے فضل نوں بڑی دولت قرار دیندے پئے سن۔ یقیناً ایہہ ای خُوشخبری اے جہنوں پولس تے برنباس نے اوہناں دے وچکار بیان کیتا سی۔ پولس آپ ایہہ گواہی دیندا اے پئی خدا نے اوہناں دے منہ توں اپنی حمد کروائی سی تے غیر قوماں نے خُوشی دے نال خُدا نوں قبول کیتا سی۔

تے ہر بندی ایس گل نوں سمجھدا پیا سی پئی خُدا قادرِ مُطلق خُدا اے تے اوہدے لئی کوئی وی گل ناممکن نہیں اے۔ کلیسیا خُدا دے فضل دے اُتے بھروسہ کردی پئی سی۔

ایویں کلیسیا ہر روز خُداوند دے عرفان دے وچ وہددی پئی سی۔ کیوں جے خُدا نے اپنی محبت نوں نامختوناں دے اُتے ایویں ظاہر کیتا سی پئی جدوں پطرس کُرنیلیس دے گھر جاون توں کتراوندا پیا سی تے خُدا نے اوہنوں سمجھایا سی پئی جہنوں خُدا نے پاک ٹھہرایا اے اوہنوں تُو ناپاک نہ آکھ۔

جدوں تِن بندے پطرس دے بُوہے اُتے آکھلوتے تے پطرس پاک روح دے ہدایت دے نال اوہناں دے نال ٹُر پیا تے اوہنے خُدا دی نجات دے اہمیت نوں جانیا سی پئی خُدا غیر قوم لوکاں دے نال وی پیار کردا اے تے اوہناں نوں اپنی نجات دے وچ شامل کرنا چاہندا اے۔ تے جدوں اوتھے پہنچ کے پطرس نے کلام کیتا تے اوہناں نے کلام دا یقین کردیاں ہوئیاں ایمان لیائے سن۔

ایہہ بہت وڈا ثبوت سی جہدے وچ بہت ساریاں لوکاں نے اِک ای ویلے دے وچ پینتی کوست دے تجربے نوں حاصل کیتا سی۔ ہُن پولس تے پطرس اوس معجزانہ خدمت نوں بیان کردے پئے سن جہدے وچ خُدا نے اپنے فضل نوں ظاہر کیتا سی۔ اعمال ۱۵ باب دی ۱۳ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

جدوں او چُپ ہوئے تے یعقوب آکھن لگیا اے بھراؤ میری سُنو۔

ایتھے جیہڑے یعقوب دے بارے بیان کیتا گیا اے او یسوع مسیح دا بھائی اے۔ ایہہ ای یعقوب دے خط دا لکھاری وی اے۔ اوہنوں یروشلیم دی کلیسیا دا پاسبان مُقرر کیتا گیا سی۔ ایہہ یعقوب یوحنا دا بھائی نہیں سی اوہنوں تے ہیرودیس نے قتل کروا دِتا سی۔ اوہنے یہودیاں نوں خُوش کرن دے لئی پہلاں یوحنا دے بھائی یعقوب نوں قتل کروایا تے فیر پطرس نوں قید کروا دِتا سی۔ پر خُدا نے اوہنوں حیران کُن طریقے دے نال اوس قید دے وچوں کڈھیا سی۔

ایتھے جیہڑے یعقوب دے بارے بیان کیتا گیا اے او یوحنا دا بھائی نہیں سگوں خُداوند یسوع مسیح دا بھائی یعقوب اےجہنوں رسول دا درجہ مِلیا سی۔ اوہنوں یروشلیم دی کلیسیا دا پاسبان مُقرر کیتا گیا سی۔ اوہنے یسوع مسیح دی مصلوبیت توں پہلاں ای یسوع مسیح نوں قبول کر لیا سی۔ پر او خُداوند یسوع مسیح دے جی اُٹھن دے بعد کلیسیا دے وچ شامل ہویا سی۔ او دیندار خادم سی تے اوہنوں اپنیاں لوکاں دے نال بڑا پیار سی۔ او بہت چنگا لیڈر وی سی۔ جدوں پولوس تے برنباس نے خطاب کیتا سی تے یعقوب وی بھائیاں دے نال مُخاطب ہویا سی۔ اسی ویکھدے آں پئی اعمال ۱۵ باب دی ۱۴ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

شمعون نے بیان کیتا اے پئی خُدا نے پہلاں کیویں غیر قوماں دے اُتے دھیان کیتا سی تاں پئی اوہناں دے وچوں اپنے ناں دی اِک اُمت بناوئے۔

یعقوب نے پطرس نوں اوہدے عبرانی ناں توں سدیا سی۔ پطرس نے غیر قوم بندے کُرنیلیس دے گھر جاون دے واقعے نوں یاد رکھیا سی۔ کیوں جے اوہنے اَسمان توں اِک چادر اُتردی ہوئی ویکھی سی جہدے وچ ہر طرح دے جاندار سن۔ تے اوہنوں ایہہ آکھیا گیا سی پئی ایہناں نوں لے تے کھا۔ پر پطرس نے انکار کیتا سی تے آکھیا پئی میں کوئی حرام یا ناپاک شے نہیں کھائی اے۔ خُداوند نے فرمایا پئی میں جہنوں پاک ٹھہرایا اے اوہنوں ناپاک نہ آکھ۔ انطاکیہ دی کلیسیا دے وچ وی رسولاں نے حیران کُن کم کیتے سن پر لوکاں نے اوہناں دے مخالفت کیتی سی۔ لوکاں دے ولوں رسولاں دی بے حد مخالفت کیتی گئی سی پر پولوس نے تے اوہناں دے ہتھوں سنگسار ہونا وی برداشت کیتا سی۔ ایتھوں تیکر پئی او اوہناں مُردہ سمجھ کے شہروں باہر سُٹ آئے سن۔ پر اسی ویکھدے آں پئی خُدا نے اوہدی حفاظت کیتی سی۔ اوہناں نے نہ تے غیر قوماں تے نہ ای یہودیاں توں خوف کھادا سی سگوں اوہناں نے خُدا دے پاک کلام نوں دلیری دے نال لوکاں نوں بیان کیتا سی۔ پولوس تے برنباس نے اپنی گواہی نوں ثبوتاں دے نال پیش کیتا سی۔ او خُدا دے ایس منصوبے توں بڑے حیران تے خُوش سن دونویں ای خُوش سن پئی خُدا نے غیر قوماں دے وچ وی اپنی نجات نوں پیش کیتا اے۔ پولوس وی ایہہ اقرار کردا اے پئی خُدا نے میرے وسیلے دے نال غیر قوماں نوں خُوشخبری دِتی اے۔

رسول ایہہ مُنادی کردے سن پئی فضل دے وسیلے دے نال نجات اے تے ایہہ شریعت دے اُتے عمل کرن دے نال نہیں اے۔ ہُن مسئلہ شریعت دا نہیں سگوں خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال نجات اے۔ کیوں جے اوہنے بنی نوع انسان دے لئی اپنی قُربانی نوں پیش کیتا سی۔

ایس کونسل دے وچ پولوس تے برنباس انطاکیہ دی کلیسیا دی نمائندگی کردے پئے سن۔ اوہناں نے اوہناں عجیب کماں تے نشاناں دا ذکر کیتا جیہڑے خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال ظاہر ہوئے سن۔ ایویں خُدا رسولاں دے وسیلے دے نال غیر قوماں دے وچ اپنی کلیسیا نوں قائم کردا پیا سی۔ پطرس نے کُرنیلیس دے گھر لوکاں نوں نجات دا پیغام دِتا سی۔ اوہناں نے اِک لمبا سفر کیتا سی پئی لوکاں نوں نجات دا پیغام دِیون تے اوہناں نے لُسترہ تے اکنیم سمیت کئی علاقیاں دے وچ انجیل دی مُنادی کیتی سی۔

خُدا نے پطرس نوں حرام تے حلال دے وچ اُلجھن نہیں دِتا سی۔ سگوں آکھیا پئی اوہناں لوکاں دے نال جا جیہڑے تینوں لین لئی آئے نے۔ تے اوہنے پاک روح دی گل نوں منیا تے اوہناں دے نال ٹُر پیا۔ ایہناں ساریاں گلاں دے پِچھے خُدا دا ہتھ سی تے او اوہناں نوں اپنے ناں دے جلال دے لئی ورتدا پیا سی۔ تے برنباس نے لُسترہ دیاں لوکاں نوں خُدا دی موجودگی دا پیغام بہت حیران کردیون

والے طریقے دے نال دِتا سی۔ اوہناں نوں فطرت دیاں شیواں اُتے جیوندے خُدا دے اختیار دے بارے دسیا سی۔

پولوس تے برنباس دی گواہی دے بعد یعقوب کونسل دے نال گل کرن دے لئی کھلوتا۔ اوہنے پطرس دی گل دی تائید کردیاں ہوئیاں آکھیا پئی خُدا نے غیرقوماں دے لئی نجات دے بُوہے نوں کھول دِتا اے تے اوہناں نوں اپنی اُمت دے وچ شامل کر لیا اے۔ پر ایس توں پہلاں یہودی خُدا دی چُنی ہوئی قوم سن تے اوہناں نوں خُدا نے وعدے دے مُطابق وعدہ کیتی ہوئی سرزمین دے وچ لیا کے وسایا اے۔ تے خُدا نے پہلاں اپنی قوم نوں موقع دِتا سی پئی او خُدا دی نجات نوں حاصل کرن۔ پر یہدیاں نے اوہنوں قبول نہیں کیتا سی، پر جِنیاں نے اوہنوں قبول کیتا سی اوہنے اوہناں نوں خُدا دے پُتر بنن دا حق بخشیا سی۔ تے او سارے نجات تے ابدی میراث دے وارث ٹھہرے سن۔

پطرس پولس تے برنباس ایس گل دی حمایت کردے پئے سن پئی خُدا نے غیر قوماں نوں نجات دیندیاں ہوئیاں اپنی میراث وچ شامل کر لیا اے۔ اپنی ایس تقریر دے وچ یعقوب نے پطرس نوں اوہدے عبرانی ناں توں سدیا سی تے اوہدی خدمت نوں سراہیا سی جیہڑی اوہنے غیر قوماں دے وچ کیتی سی۔ اعمال دی کتاب دے وچ ایہہ تیجا موقع اے پئی اسی پطرس دی کہانی نوں سُندے آں پئی او

کُرنیلیس دے گھر گیا تے نجات دے پیغام نوں پیش کیتا۔ اِک واری ۵ اویں باب دے وچ تے ۲ واری ایس توں پہلاں ایہدا ذکر کیتا گیا اے۔

پطرس دی کہانی ایہہ بیان کردی اے پئی خُدا نے غیر قوماں دے ول نوں وی دھیان کیتا اے۔ جہناں دے بارے خُدا ایہہ بیان کردا اے پئی میں اوہناں ناں لے کے اوہناں نوں طلب کراں گا۔ ایہہ پُرانے عہد نامے دے وچ بیان اے جتھے خُدا نے بنی اسرائیل نوں ناں لے کے سدیا سی تے سرائیل نوں اپنا پُتر آکھیا سی۔ اِک اجہی قوم جیہڑی دُنیاں دیاں قوماں توں وکھری سی۔ پر ایتھے یعقوب غیر قوماں دے بارے گل کردا اے پئی خُدا نے اوہناں نوں سدیا اے۔ خُدا نے جیویں بنی اسرائیل قوم نوں وکھرا کیتا سی ایویں ای غیر قوم لوکاں دے وچوں وی اوہنے اپنے ناں دے لئی اوہناں نوں وکھریاں کر لیا سی۔ خُدا نے قومیت دی بُنیاد تے نہیں سگوں ایمان رکھن دے سببوں اوہناں نوں وکھرا کیتا سی۔

ایویں خُدا نے ایمان لیاون والیاں نوں وکھریاں کردیاں ہوئیاں اِک اُمت بنا لیا سی جیہڑے اوہدے ناں توں اکھواندے سن۔ او چُنی ہوئی نسل تے خُدا دے لوک سن۔ نویں عہد نامے دے وچ خُدا نے سانوں شاہی کاہناں دا فرقہ مُقدس قوم تے خُدا دے گھر دے لوک آکھیا اے۔ تے سانوں ایہہ چاہیدا اے پئی اسی ایس گل دے لئی خُدا دی تعظیم کردیاں ہوئیاں اوہدا شُکر ادا کریئے۔ خُدا نے وی اجہی

اُمت نوں ایس لئی چُنیا سی اوہدے ناں نوں جلال مِلے۔ ایہہ بہت خُوبصورت حق اے جیہڑا صرف اوہدے وسیلے دے نال سانوں مِلیا اے۔

پُرانے عہد نامے دے وچ خُدا اپنیاں لوکاں توں اوہناں دیاں کماں دی وجہ توں ناراض ہُندا سی پر اوہدے کن اوہناں دی فریاد اُتے ہمیشہ لگے رہندے سن۔ جدوں داؤد نے بت سبع دے نال زنا کیتا سی تے خُدا دی نظر دے وچ ایہہ گُناہ سی۔ خُدا نے اوہنوں تنبیع کیتی سی پر او اوہناں توں کدی وی دستبردار نہیں ہویا سی۔ توبہ کرن تے او سانوں بحال کردا اے۔

غیر قوماں لوکاں دے لئی ایہہ بڑی خُوشی دی گل سی کیوں جے بھاویں جے او نامختون سن پر تاں وی خُدا نے اوہناں نوں ایمان لیاون دے سببوں اپنیاں برکتاں دے نال نوازیا سی۔ سانوں وی اپنی حیاتی دے وچ خُدا دیاں مسیح یسوع دے وسیلے نال مِل والیاں برکتاں نوں ویکھنا اے تے خُدا دا شُکر ادا کرنا اے۔ خُدا نے سانوں فتح مند مسیحی حیاتی گُزارن دے لئی ناں لے کے سدیا اے۔ اوہنے سانوں ہنیرے دے قبضے توں چھڑُاوندیاں ہوئیاں اپنے نُور دے نال منور کیتا اے۔ اوہنے سانوں اجہی بادشاہی دے وچ شامل کیتا اے جیہڑی اوہدے پُتر دی اے۔

ایویں یعقوب ایس گل دے اُتے زور دیندا اے پئی خُدا نے غیر قوماں نوں اپنی اُمت بنایا اے تے اپنے ناں دے جلال دے لئی ایویں ممُکن کیتا اے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۱۵ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

تے نبیاں دیاں گلاں وی ایہدے مُطابق نے۔ ایویں لِکھیا ہویا اے۔۔

یعقوب ایہناں گلاں دی تصدیق دے لئی نبیاں دیاں گلاں نوں اقتباس دے طور تے بیان کردا اے۔ ایہہ شمعون دے وسیلے کُرنیلیس دی نجات دے بارے بیان اے جہدی تائید یعقوب کردا اے۔ یعقوب ایہہ بیان کردا اے پئی خُدا نے کُرنیلیس نوں ختنے، سبت یا شریعت دے اُتے عمل کرن دے نال نہیں سگوں یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاون دے سببوں فضل دے وسیلے دے نال نجات عطا کیتی سی۔ یعقوب نے ایس گل دا یقین کیتا سی جیہڑی نجات دے بارے پطرس نے پیش کیتی سی تے کونسل دے رُو برو گواہی دِتی سی۔

ایتھے او پیشن گوئیاں پُوریاں ہُندیاں پئیاں نے جیہڑیاں یسعیاہ ۴۵ویں باب دے وچ تے یرمیاہ نے اپنیاں کتاباں دے وچ کیتیاں سن۔ اعملا دی کتاب دے وچ تے انجیلاں دے وچ وی کئی گلاں نوں یسعیاہ دی کتاب دے وچوں بیان کیتا گیا اے۔ ایویں ای دُوجیاں نبیاں دیاں حوالیاں نوں وی پیش کیتا گیا اے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۱۶ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

ایہناں گلاں دے بعد میں فیر آ کے داؤد دے ڈِگے ہوئے تمبو نوں اُٹھاواں گا تے اوہدے پھٹے ٹُٹے دی مرمت کردیاں ہوئیاں اوہنوں کھڑا کر دیواں گا۔

ایس حوالے دے وچ عاموس نبی دے حوالے نوں پیش کیتا گیا اے جہدے وچ داؤد دے تمبو دی بحالی دے بارے گل بات کیتی گئی اے۔ اسی داؤد دا تمبو آں جہنوں خُدا نے مرمت کردیاں ہوئیاں کھڑا کیتا اے۔ ایہدے توں مُراد او اُمت اے جہنوں خُدا نے قائم کیتا اے۔ ایہہ اوہدیاں لوکاں دی فتح مند روحانی حیاتی اے۔ ایہہ اِک تشبیہی بیان اے جہدے وچ داؤد دے تمبو دا ذکر اے پئی اصل وچ خُدا اپنے لئی اِک اُمت نوں تیار کرن دے بارے گل کردا پیا اے جیہڑی اوہدی عزت تے تکریم کرے گا۔ ایویں خُدا اپنے فرمانبردار لوکاں دے نال ایہہ وعدہ کردا اے پئی او اوہناں دے لئی اک تھاں نوں تیار کرے گا جتھے اسی اوہدے نال ابدی حیاتی دے وچ سکونت کراں گے۔ تے ایہہ اختیار پاپ دے سارے اختیار نوں کُچل دیوئے گا۔

جیویں خُدا نے بنی اسرائیل دے نال ایہہ وعدہ کیتا اے پئی او اوہناں نوں وعدہ کیتی ہوئی سرزمین دے وچ لے جاوئے گا۔ ایویں خُدا نے بنی اسرائیل نوں غُلامی توں رہائی دیواندیاں ہوئیاں اوہناں نوں وعدہ کیتی ہوئی سرزمین دے وچ داخل کیتا سی۔ تے اسی پڑھدے آں پئی بنی اسرائیل دی شمالی سلطنت ۷۲۲ ق م دے وچ اسُور دے ہتھوں برباد ہو گئی سی۔ تے ۵۸۶ ق م دے وچ جنوبی سلطنت

وی تباہ ہو گئی سی۔ ایس تباہی دے وچ شاہ بابل بہت ساریاں دانشور لوکاں نوں اسیر کر کے بابل نوں لے گیا سی۔

ایتھے جدوں داؤد دے تمبو نوں بحال کرن دے بارے گل ہُندی پئی اے تے ایہدا تعلُق آون والے ویلے دے نال اے۔ ایتھے خُداوند یسوع مسیح دی ہزار سالہ بادشالہ دا ذکر نہیں اے سگوں ایہہ موجودہ زمانہ اے جہدے وچ بہت سارے لوکی خُداوند یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوندے نے تے اوہدے ناں دے سببوں خُوشی مناوندے نے۔ خُداوند یسوع مسیح دے تجسم تے اوہدی خدمت دے وسیلے دے نال ایہہ باشاہی ظاہری طور تے ویکھن نوں مِلدی اے۔

اسیری دے بعد یہوداہ دی سلطنت نوں فیر بحال کیتا گیا سی۔ تے ایس بحالی دے بعد حقیقی بحالی تے ابدی حیاتی دے لئی خُداوند یسوع مسیح نوں اوہناں دے وچ بھیجیا گیا سی جیہڑا حقیقی بادشاہ تے حیاتی دا منبع اے۔ پر اوہدیاں اپنیاں نے اوہنوں قبول نہیں کیتا سی۔ انجیلاں دے وچ خُداوند یسوع مسیح نوں ابنِ داؤد آکھیا گیا اے۔ پس خُدا داؤد دی نسل نوں قائم تے مضبوط کرنا چاہندا سی۔ خُدا اوہناں نوں صرف جسمانی نہیں سگوں روحانی طور تے وی بحال کرنا چاہندا سی۔ ایویں خُدا دی کلیسیا خُدا دا مسکن اے۔ خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال خُدا آپ انساناں دے وچ وسن دے لئی آ گیا سی۔

اعمال ۱۵ باب دی ۱۷ تے ۱۸ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تاں پئی باقی آدمی تے ساریاں قوماں جیہڑیاں میرے ناں توں آکھواندیاں نے خُداوند نوں لبھن۔

او ای خُداوند فرماوندا اے جیہڑا دُنیا دے مُڈھوں ایہناں گلاں دی خبر دیندا آیا اے۔

عاموس دی کتاب دے وچ ایہدا تعلُق صرف بنی اسرائیل قوم دے نال لگدا اے کیوں جے ایہہ حوالہ پُرانے عہد نامے دا حصہ اے۔ پر نویں عہد نامے دے وچ جدوں خُدا نے غیر قوماں نوں وی اپنی اُمت ہون دا درجہ دے دِتا سی تے نجات ساریاں دے لئی عام ہو گئی سی۔ ایویں اسی ایمان لیاون دے سببوں وکھرے ہو جاندے آں تے خُدا دی قوم بن جاندے آں۔

پُرانے عہد نامے دا یونانی ترجم ایس آیت نوں بڑا سوہنا بیان کردا اے۔ جیویں یعقوب نے داؤد دے تمبو نوں کھڑا کیتے جاون دا بیان کیتا اے تے غیر قوماں نوں خُدا دی عطا کردہ نجات وچ شامل کیتا اے۔ ایویں خُدا ایہہ چاہندا اے پئی ساریاں قوماں جیہڑیاں اوہدے ناں توں آکھواندیاں نے او اوہنوں لبھن۔ یہودیاں نے ایس آیت دی تشریح ایویں نہیں کیتی ہوئے گی۔ پر نویں عہد نامے دے وچ خُدا نے ایہہ مُمکن کیتا سی پئی غیر قوم لوکی خُدا دی اُمت دے وچ شامل ہو جاون۔

غیر قوم تے نامختون ایمانداراں نوں ایہہ فضل دِتا گیا اے تے اِک جیوندی اُمید دِتی گئی اے تاں پئی او اوہدے گھرانے دے لوک تے اوہدی اُمت بن جاون۔ ایہدے توں مُراد بنی نوع انسان دے لئی

استحقاق اے۔ ہفتادی ترجمے دے مُطابق ایہدے توں مُراد بنی نوع انسان دے لئی اطمینان اے۔ ایویں یعقوب ایہہ تصدیق کردا اے پئی خُدا دی نجات غیر قوماں دے لئی وی اے۔

خُدا ایہہ چاہندا اے پئی غیر قوماں اوہدے ول نوں دھیان کرن تے اوہدے اُتے ایمان لیاون۔ تے جیہڑے اوہدے ول نوں دھیان کردے نے خُدا اوہناں نوں ناں لے کے سددا اے۔ جیویں خُدا نے بنی اسرائیل نوں چُنیا سی ایویں ای خُدا نے غیر قوماں نوں وی اپنی اُمت دے وچ شامل کیتا اے۔ پر اسی ویکھدے آں پئی بنی اسرائیل نے قوم نے مسیحیاں توں حسد کردیاں ہوئیاں بہت ستایا سی تے اوہناں توں نفرت کیتی سی۔ پر جہناں نے خُدا ول نوں دھیان کیتا سی خُدا اوہناں نوں سرفراز کردا رہیا اے۔ خُدا گواچیاں ہوئیاں نوں لبھدا اے تے یسعیاہ یرمیاہ تے زکریاہ دی رائیں خُدا نے اپنے بیٹے خُداوند یسوع مسیح دے تجسم دے بارے بیان کیتا سی۔

ایس آیت دے وچ عالمگیر نجات دے بارے پیغام دِتا گیا اے۔ خُدا چاہندا اے پئی ہر کوئی اوہدے اُتے ایمان لیاوئے تے نجات نوں حاصل کرے۔ ایویں مُخالفاں دی مخالفت دے باوجود خُدا نے اپنیاں لوکاں نوں سدیا تے اوہناں نوں نجات عطا کیتی سی۔ خُدا نے اوہناں ساریاں نوں نجات عطا کیتی سی جہناں نے اوہنوں قبول کیتا سی بھاویں او غیر قوم وچوں سن۔ خُداوند یسوع مسیح بھاویں جے ابدی بادشاہ اے تاں وی او خادم بنیا سی۔ ایویں اسی سردار کاہن دی مملکت دے لوک بن جاندے آں جیہڑا

ساڈا درمیانی بنیا اے۔ تے اوہدے وسیلےدے نال ساڈا خُدا دے نال ملاپ ہویا اے۔ ایویں یہواہ یری بنی اسرائیل تے غیر قوم ساریاں نوں نجات دا مُہیا کرن والا اے۔

خُدا اپنیاں لوکاں نوں قائل کردا اے پئی او نجات دے لئی اپنیاں دلاں نوں کھولن تے ایویں ساڈے دل اوہدے مسکن بن جاندے نے۔ اسی پاک کلام دے وچ نبوتاں نوں پڑھدے آں تے ایہہ جاندے آں پئی خُداوند یسوع مسیح دیاں دُکھاں دے وسیلے دے نال ساڈی نجات مُمکن ہوئی اے۔ اسی ایمان دے وسیلے دے نال خُداوند یسوع مسیح دی عطا کردہ نجات حاصل کردے آں۔ ایہہ نجات اے جہدا وعدہ خُدا نے پُرانے عہد نامے دے وچ ساڈے نال کیتا سی تے نویں عہد نامے دے وچ خُدا نے ایس نجات نوں خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال عطا کیتا اے۔ ہُن او ایمان لیاون والیاں نوں اپنے ناں دے جلال دے لئی استعمال کردا اے۔

خُدا آپ ساڈے وچ آیا اے تے اپنا خیمہ لگایا اے تاں پئی سانوں اطمینان تے نجات عطا کرے۔ متی دی انجیل دے وچ وی ایہہ ویکھن نوں مِلدا اے پئی میں اپنے پُتر نوں مصر توں سدیا اے۔ خُدا نے ہمیشہ بنی اسرائیل دے نال پیار کیتا اے تے اوہناں نوں بچایا اے۔ ایویں پاک کلام دے وچ بہت ساریاں وعدیاں نوں کیتا گیا اے جہناں دے وچ خُدا نے اوہناں نوں اپنا آکھیا اے تے خُدا نے اوہناں نوں اپنی چُنی ہوئی قوم آکھیا اے۔ خُدا نے بنی اسرائیل دے نال پیار کردیاں ہوئیاں اوہناں نوں اپنی

نجات دے وچ شامل کیتا اے۔ خُدا نے اوہناں دے نال خُداوند یسوع مسیح دی بادشاہی تے آمد دا وعدہ کیتا سی۔ غیر قوماں تے ایمان دے وسیلے دے نال ایس وعدے دے وچ شریک ہوئیاں سن۔

ایویں پطرس دی تقریر دی تائید وی ایس گل دے نال ہُندی اے پئی خُدا نے اپنے منصوبے دے وچ غیر قوماں نوں وی شامل کیتا اے۔ تے غیر قوماں خُداوند یسوع مسیح دی بادشاہی دا حصہ بن گئیاں نے۔ تے ایمان لیاون دے نال خُداوند دی نجات دے وچ شریک ہوئیاں نے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۱۹ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

ایویں میرا فیصلہ ایہہ ہے پئی جیہڑے غیر قوماں دے وچوں خُدا دے ول نوں دھیان کردے نے اسی اوہناں نوں تکلیف نہ دئیے۔

ہُن یعقوب اپنی رائے دیندیاں ہوئیاں اپنے دل دے خیال نوں پیش کردا اے۔ کیوں جے او آپ وی کلیسیا دا بُزرگ سی تے یروشلیم دی کلیسیا دی گلہ بانی کردا سی۔ او عاقل بندہ سی تے لوکی وہدی قدر کردے سن۔ تے او ساریاں گلاں نوں سُندیاں ہوئیاں ایہہ آکھدا اے پئی غیر قوماں نوں تنگ نہ کرو۔ او غیر قوم وچوں مسیحی ہون والیاں لوکاں نوں کے مُشکل وچ نہیں ویکھنا چاہندا سی۔ او اوہناں دی حوصلہ افزائی کردا اے تے آکھدا اے پئی نجات دا حصول شریعت دے اُتے نہیں اے۔ ایویں او اوس

اصطلاح نوں ورتدا اے جیہڑی پُرانے عہد نامے دے وچ اے، یعنی اوہناں نوں تکلیف نہ دو۔

ایہدے توں مُراد یہودی شریعت دے مُطابق ختنہ تے دوجیاں رسماں نے۔

کیوں جے خُدا نے اوہناں اُتے فضل کیتا تے ایہہ انوکھا کم ہویا پئی اوہناں نوں نجات عطا کیتی گئی اے۔ ایہہ وڈا فضل خُداوند یسوع مسیح دے جی اُٹھن دے نال ممکن ہویا اے۔ اسی خُدا دے ھر بن گئے آں تے ہُن او ساڈے اندر رہندا تے ساڈے نال رفاقت رکھدا اے۔ تے یعقوب ایہہ آکھدا اے پئی اسی خُدا دے ول آون والیاں نوں تکلیف نہ دیئے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۰ آیت ایہہ بیان کردی اے:

پر اوہناں نوں لِکھ بھیجئیے پئی بُتاں دی مکروہات تے گلا گھوٹے ہوئے جانوراں تے لہو توں پرہیز کرن۔

کُنسل دا دھیان ایس پاسے نوں جاندا پیا سی پئی او غیر قوماں دے وچوں کلیسیا دے وچ شامل ہون والیاں نوں تکلیف نہ ہون دین تاں پئی اوہناں دے لئی ایہہ بوجھ نہ ہوئے۔ ایویں اعتراض کرن والیاں دے اُتے ایہہ واضح ہو گیا سی پئی ختنہ تے شریعت دیاں دوجیاں گلاں دے اُتے عمل کرنا نجات حاصل کرن دے لئی ضروری نہیں اے۔ اعمال دی کتاب دے ۱۵ ویں باب دا شروع اوہناں فریسیاں دے نال ہُندا اے جیہڑے نام نہاد مسیحی سن تے اوہناں نوں ختنے تے شریعت دیاں رسماں دے لئی قائل کردے پئے سن۔ ایہہ لوکی خُداوند یسوع مسیح دے فضل نوں نہیں جاندے سن۔

رسولاں دی تعلیم دے مُطابق نجات دا کم ایمان لیاون یا نہ لیاون دے نال مُک جاندا اے۔ پاکیزگی تے نجات دا تعلُق خُداوند یسوع مسیح دے نال اے۔ اوہدے اُتے ایمان لیاون دے نال ایہہ مُمکن ہُندا اے۔ نویں عہد نامے دے وِچ خُداوند یسوع مسیح دے لہو دے نال تقدیس دا کم ہُندا اے۔

کُرنیلیس دی تقدیس خُداوند یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاون دے نال ہُندی اے۔ سگوں اوہنوں خُدا نے پینتی کوس دا تجربہ دِتا سی تے او غیر زباناں بولن لگ پیا سی۔ نہ صرف کُرنیلیس سگوں اوہدے گھر دے وِچ آئے ہوئے سارے لوکی پاک روح دے نال بھر گئے سن۔ خُداوند یسوع مسیح نت ساڈی نجات دا مُکمل انتظام کیتا اے۔ اوہنے پاپ دی غُلامی تے ابلیس دے اختیار توں سانوں چھڑُایا اے۔ تے اپنے پاک ناں دے وسیلے دے نال سانوں تاریکی وچوں کڈھیا اے۔

یوحنا دی انجیل خُداوند یسوع مسیح دی الوہیت دے نال نال اوہدے اُتے ایمان لیاون دے نال نجات نوں بیان کردی اے۔ ایس ای لئی یعقوب ایہہ آکھدا اے پئی اسی اوہناں نوں پریشان نہ کریئے تے اوہناں نوں شریعت دے اُتے عمل کرن دے بارے مجبور نہ کرئے۔ اوہناں نے ساری شریعت تے نہیں پر چار گلاں اُتے عمل کرنا ضروری خیال کیتا تے آکھیا پئی اوہناں نوں ایہدے بارے لکھو پئی ایہناں توں پرہیز کرن۔ او بُت پرستی توں بچے رہن ، بُتاں دیاں قُربانیاں نہ کرن ایہدے علاوہ حرام کاری تے گلا گھوٹے ہوئے جانوراں تے اوہناں دے لہو توں پرہیز کرن۔ کیوں جے ایہہ او بُنیادی گلاں

سن جہناں توں بنی اسرائیل نوں وی منع کیتا گیا اے۔ ایویں اوہناں نوں ایہناں چار گلاں توں منع کیتا گیا سی جیہڑیاں اوہناں دے وچ عام پائیاں جاندیاں سن۔

جدوں اسی بنی اسرائیل دی شمال یسلطنت دے اُتے دھیان کردے آں تے او ۷۲۲ ق م دے وچ اسوریاں دے ہتھوں تباہ ہو گئی سی۔ ایہدے وچ دس قبیلے سن جہناں نوں پراگندہ کر دِتا گیا سی۔ اوہناں دی تباہی دی وجہ اوہناں دا گُناہ سی کیوں جے اوہناں نے بُت پرستی شروع کر دِتی سی۔ تے خُدا نے اوہناں نوں اوہناں دے حال تے چھڈ دِتا سی تے او تباہ ہو گئے سن۔ کیوں جے اوہناں نے اپنے کردار توں خُدا نے غضبناک کیتا سی۔

اسرائیل دی جنوبی سلطنت دے وچ ۲ قبیلے سن جہناں نوں شاہ بابل نے ۵۸۶ دے وچ تباہ کر دِتا سی۔ اوہنے یروشلیم نوں گھیریا تے شاہی خاندان دیاں لوکاں تے پڑھے لِکھے لوکاں نوں اسیر کر کے لے گیا سی۔ ایویں خُداوند یسوع مسیح دی بادشاہی جہدا تعلُق آون والے ویلے دے نال سن ایہہ ہُن واقع ہو گئی اے۔ جیہڑے اوہدے اُتے ایمان لیائے سن او اوہدے نال اوہدی بادشاہی دے وچ شریک ہون گے۔ خُداوند یسوع مسیح دا تجسم خُدا دی بادشاہی دا اظہار اے۔ جہدے وچ اوہنے جسم اختیار کر دیاں ہوئیاں آدمیاں دے درمیان اپنا خیمہ لگایا سی۔

خُدا نے یہوداہ دی سلطنت نوں بحال کردیاں ہوئیاں اوہناں نوں اوہناں دے مُلک دے وچ فراہم کیتا سی۔ خُدا اسرائیل دے نال پیار کردا سی تے اوہناں دی فریاد دے اُتے کن لگائی رکھدا سی۔ او اوہناں توں ناراض تے ہُندا سی پر اوہناں نوں ترک نہیں کردا سی۔ ایس ای لئی یعقوب ایہہ آکھدا اے پئی غیر قوماں بُتاں دی مکروہات توں پرہیز کرن تاں پئی خُدا نوں ناراض نہ کرن۔ ابنِ داؤد اپنی بادشاہی نوں قائم کردا اے ایہہ خُدا دی بادشاہت اے جہدا حاکم خُداوند یسوع مسیح اے۔

خُدا نے یسوع مسیح دی رائیں کلیسیا نوں اپنا مسکن بنایا اے۔ ایویں خُدا ساڈیاں دلاں دے اُتے حکومت کردا اے تاں پئی ساڈے اُتے گُناہ دا کوئی اختیار نہ رہوئے تے اسی تاریکی دے وچ نہ رہئیے۔ کیوں جے بُتاں دی مکروہات توں خُدا نوں نفرت اے۔ ایویں کلیسیا خُداوند یسوع مسیح دی بادشاہی دے وچ اخیر زمانے دے وچ رہندی پئی اے۔ سانوں اپنے آپ نوں خُدا دے تابع کرن دی لوڑ اے کیوں جے او ای ساڈا نجات دیون والا اے۔ ساڈے گھر اوہدے گھر تے ساڈی ذات اوہدی ذات اے تے او ای خالق تے مالک اے۔ او انسان دے نال ٹُٹے ہوئے تعلُق نوں بحال وی آپ ای کردا اے تے ساڈی مدد کردا اے پئی اسی اوہدے وچ قائم رہ سکئیے۔ او سانوں بدی دیاں قوتاں توں آزاد کردا اے تے اپنے ناں دے جلال دے لئی ورتدا اے۔ سانوں ضرورت اے پئی اسی اوہنوں اپنے دلاں دے وچ تھاں دئیے تے اوہدے ناں دے جلال دے لئی اپنیاں حیاتیاں نوں بسر کرئیے۔ اسی اپنی قوت

دے نال کُجھ وی نہیں کرسکدے آں تے سانوں کامل نجات دے لئی اوہدے اُتے بھروسہ کرن دی لوڑ اے۔ سانوں شیطان توں رہائی تے گُناہ دی غُلامی توں آزاد ہون دے لئی خُداوند یسوع مسیح دے نال رفاقت رکھن دی لوڑ اے۔

ایویں سانوں اوہدی بادشاہی دے وچ داخل ہون دا حق مِلیا اے تے ہر طرح دی تاریخ توں چھُٹکارا مِلیا اے تے سانوں بچا لیا گیا اے۔ اسی جہناں تاریکیاں دے تابع سی خُدا نے سانوں اوہناں توں آزادی دِتی اے۔ عاموس بنی دی کتاب دے وچوں لیا گیا حوالہ ایتھے مِلدا اے پئی ایہہ او ای خُدا فرماوندا اے۔ کیوں جے خُدا دا موجودہ مقصد ایہہ ہے پئی غیر قوماں دے وچوں اپنے لئی اِک اُمت بنا لیوئے۔ ایس ای لئی یعقوب ایہہ آکھدا اے پئی اسی اوہناں نوں تکلیف نہ دئیے۔ یعنی اوہناں نوں موسیٰ دی شریعت دے ماتحت ہون دے لئی مجبور نہ کرئیے۔ تے جِتھوں تیکر نجات دا تعلُق اے تے ایہدے لئی ایمان ای کافی اے۔

البتہ یعقوب نے ایہہ رائے دِتی سی پئی انطاکیہ دی کلیسیا نوں خط لِکھو تے اوہناں نوں ایہہ تاکید کرو پئی حرام کاری، بت پرستی گلا گھوٹے ہوئے جانوراں تے اوہناں دے لہو توں پرہیز کرن۔ بُتاں دی مکروہات توں مُراد او شیواں نے جیہڑیاں کھان پین دے لئی بُتاں دی نظر کیتیاں جاندیاں سن۔ بھاویں جے غیر مسیحیاں نوں ایہناں گلاں دی آزادی وی ہوسکدی سی پر ایہہ مسیحیاں دے لئی ٹھوکر دا سبب

ہوسکدا سی۔ کیوں جے کونسل دی کوشش ایہہ سی پئی او غیر قوماں دی حوصلہ افزائی وی کرن تے ایہہ وی خیال رکھن پئی او دوجیاں دے لئی ٹھوکر دا سبب نہ بنن۔ ایس لئی خُدا نے لُسترہ، انطاکیہ، دربے تے کُپرس دے وچوں بہت ساریاں لوکاں نوں اپنے لوکاں دے وچ شامل ہون دِتا سی۔

عاموس دی کتاب دے وچوں لئے گئے حوالے دا تعلُق خُداوند یسوع مسیح دی بادشاہت دے زمانے دے نال اے۔ خُداوند یسوع مسیح نے کُجلیاں ہوئیاں نوں آزاد کیتا انھیاں نوں بینا کیتا تے قیدیاں نوں رہائی عطا کیتی سی۔ خُدا ہر ایک ایمان لیاون والے دے لئی مہربان اے۔ خُدا اپنیاں لوکاں نوں اطمینان عطا کردا اے تے اوہناں دی فکر کردا اے۔ خُدا نوں لبھن توں مُراد خُدا دے اطمینان نوں حاصل کرنا اے تے ایویں ایہدے معنی ہور وی وسیع ہُندے جاندے نے۔

خُداوند یسوع مسیح نے ہر طرح دی کٹر سوچ دی نفی کیتی سی۔ اوہنے ہر غلط گل دے لئی یہودیاں دے نال بحث کیتی سی پر ہر ضرورت مند دی مدد کیتی سی۔ ایویں اسی ایہہ آکھ سکدے آں پئی یسوع مسیح نے داؤد دے تمبو نوں کھڑا کرن دے لئی کم کیتا سی تاں پئی او اپنیاں لوکاں نوں بحال کرے۔ فیر وی او خُداوند یسوع مسیح تے اوہدیاں رسولاں دی مخالفت کرن توں باز نہیں آوندے سن۔ او ہر لمحہ رسولاں دیاں راہواں دے وچ رکاوٹاں کھڑیاں کردے سن۔ پر خُدا نے غیر قوم لوکاں نوں رد نہیں کیتا سی کیوں جے جیہڑا اوہدے کول آوندا اے او نجات پاوندا اے۔ ایس اخیر زمانے دے وچ غیر قوماں

وی پاک کلام دی حقیقت نوں جانن لگ گئیاں سن۔ یسوع مسیح نے آپ گواچیاں ہوئیاں نوں لبھیا اے تے او آکھدا اے اے ابنِ آدم تُو کِتھے اے؟ ایویں خُدا ساریاں نوں اپنے کول سددا اے تے آکھدا اے پئی او میرے ناں توں اکھواون گے۔ خُدا نوں لبھن توں مُراد اوہدے اُتے بھروسہ کرنا اے۔ یاد رکھو پئی یہواہ خُدا ساڈی مدد تے محافظت کردا اے۔

ایہدے توں مُراد ایہہ نہیں اے پئی خُدا نے بنی اسرائیل نوں چھڈ دِتا سی سگوں اوہناں دے بارے خُدا ایویں آکھدا اے پئی میں اپنے پُتر نوں مصر توں سدیا اے۔ خُدا نبوتی طور تے اسرائیل نوں اپنا پُتر آکھدا اے۔ خُدا نے اوہناں دے باپ دادے دے نال کیتے گئے وعدیاں نوں پُورا کیتا سی تے اوہناں نوں نجات توں غافل نہیں رکھیا سی۔ ایویں او ابرہام دے وعدیاں دے وچ شریک سن تے خُدا نے ایمان دے وسیلے دے نال غیر قوماں نوں وی ابرہام دے وعدے دے وچ شامل کیتا سی۔

ایویں پطرس تے پولوس دے بعد یعقوب وی غیر قوماں دے حق وچ اوہناں دی حوصلہ افزائی کردا اے۔ تاں پئی او شریعت دیاں حُکماں نوں بوجھ سمجھدیاں ہوئیاں ایمان توں پھر نہ جاون۔ ایویں رسول ایہہ چاہندے سن پئی کتے غیر قوم ایماندار خُداوند یسوع مسیح توں دُور نہ ہوجاون۔ کیوں جے خُداوند یسوع مسیح نے آپ وی ایہہ ای بیان کیتا سی پئی نجات شریعت تے عمل کرن نال نہیں سگوں

ایمان لیاون دے نال مِلدی اے۔ تے ایہہ ای سچ اے کیوں جے خُداوند یسوع مسیح دے وچ ای ساری شریعت پُوری ہُندی اے۔ تے او ای نجات دا کامل تے واحد ذریعہ اے۔

یہودی ایس گل دے بالکُل خلاف سن تے او ایہنوں سمجھدے نہیں پئے سن۔ پر خُدا اوہناں دی سوچ دے اُلٹ کم کردا پیا سی تے او اپنی نجات دی بخشش نوں جاری کردا پیا سی۔ یہودی ایس گل دے اُتے بڑا دھیان کردے سن تے او کلیسیا نوں وہدیاں ہوئیاں ویکھ کے سڑدے سن تے اوہناں دی سخت قسم دی مخالفت کردے سن۔ پر او خُدا دے بھید نوں سمجھن دی کوشش نہیں کردے سن۔ ایہہ سارا کُجھ خُدا دے منصوبے دے مُطابق یسوع مسیح دی قیامت دے وسیلے دے نال ممکن ہویا سی۔ او کامل انسان سی تے اوہنے موت اُتے فتح پائی سی۔ اوہنے اپنے کامل اختیار دے نال تاریکی دے ہر اِک کم نوں مُکایا سی۔تے سانوں نجات دیون دے لئی کامل قُربانی پیش کیتی سی۔ تے ایویں خُداوند یسوع مسیح ساڈا فدیہ دیون والا ٹھہریا سی۔

تے یعقوب نے اپنی گل نوں جاری رکھدیاں ہوئیاں آکھیا پئی اسی اوہناں نوں اوہناں گلاں توں باز رہن دے لئی ہدایت کریئے جیہڑیاں زیادہ قابلِ قبول نہیں۔ کیوں جے ایہہ خُدا دے برعکس نے تے خُدا ایہناں نوں پسند نہیں کردا اے۔ خُدا پسند نہیں کردا پئی او بُتاں نوں پُوجن تے مکروہات وچ شریک ہو کے حرام کاری کرن۔ جسم دی جان لہو وچ اے تے خُدا چاہندا اے پئی او لہو توں پریز کرن۔ ایہہ

کوئی شریعت نہیں اے سگوں او اوس وڈے تضاد نوں مُکاونا چاہندے سن جیہڑا نامختون ایمانداراں تے یہودیاں دے وچ پایا جاندا سی تاں پئی او یہودیاں دے لئی ٹھوکر دا سبب نہ ہون۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۱ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

کیوں جے پرانے زمانے توں ہر اِک شہر دے وچ موسی دی توریت دی مُنادی کرن والے ہُندے آئے نے تے او ہر سبت نوں عبادتخانیاں دے وچ سُنائی جاندی اے۔

ایس آیت توں ایہہ پتہ لگدا اے پئی ہر شہر دے وچ یہودی موجود سن۔تے اوہناں نوں شروع توں ای ایہ تعلیم دِتی جاندی سی پئی او حرامکاری بُت پرستیگلا گھوٹے جانوراں تے اوہناں دے لہو توں پرہیز کرن۔ ایس ای لئی یعقوب اوہناں نوں ایس گل توں خبردار کردا اے۔ تے اعمال ۱۵ باب دی ۲۲ آیت وچ ایویں لِکھیا اے:

ایہدے تے رسولاں تے بُزرگاں نے ساری کلیسیا سمیت ایہہ مُناسب جانیا پئی اپنے وچوں کُجھ بندیاں وں چُن کے پولس تے برنباس دے نال انطاکیہ نوں بھیجن یعنی یہوداہ نوں جیہڑا برسباہ آکھوندا اے تے سیلاس نوں، ایہہ بندے بھائیں وچ مُقدم سن۔

ایویں ایہہ حتمی طور تے فیصلہ ہو گیا سی پئی غیر قوماں نوں نجات پاون دے لئی ختنہ کرواون دی لوڑ نہیں سی۔ اگلا قدم ایہہ سی پئی ایہناں گلاں نوں لِکھ کے انطاکیہ دی کلیسیا وچ بھیجیا جاوئے۔ یروشلیم دے رسولاں تے بُزرگاں نے ساری کلیسیا سمیت یہوداہ نوں جیہڑا برسباہ اکھواندا اے تے سیلاس نوں ایس مقصد نامزد کیتا۔ ایہہ دونوں ای بندے بھائیاں وچ مُقدم سن پئی ایہہ پولس تے برنباس دے نال انطاکیہ جاون۔ ایہہ او ای سیلاس اے جیہڑا باہجوں پولوس دا مشنری سفر دے وچ ساتھی بنیا سی۔

ایہنوں خطاں دے وچ سلوانس دے ناں توں وی یاد کیتا گیا اے۔ ایس آیت دے وچ یہوداہ جیہڑا برسباہ اکھواندا سی اوہدے بارے زیادہ علم نہیں اے پئی او کِتھوں دا رہن والا سی۔ پر سیلاس اگے چل کے پولوس دے نال نال ویکھن نوں مِلے گا۔ او یروشلیم دی کلیسیا دا رُکن تے رومی شہری سی۔ سیلاس دا عبرانی ناں ساؤل سی۔ او آپ صاحبِ علم تے عالم سی تے او خدمت دے وچ بڑا دلیر سی۔ انجیلی تاریخ دے وچ او بہت اہم بندہ سی۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۳ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے اوہناں دے ہتھ ایہہ لِکھ بھیجیا پئی انطاکیہ تے سُوریہ تے کلکیہ دے رہن والیاں بھائیاں نوں جیہڑے غیر قوماں وچوں نے رسولاں تے بُزرگ بھائیاں دا سلام پہنچے۔

انطاکیہ دے وچ جیہڑے خادم بھائی سن اوہناں نوں خُداوند یسوع مسیح دے ناں دے وسیلے دے نال اوہناں نوں سلام بھیجن نوں مُراد اوہناں نوں دلی طور تے قبول کرنا سی۔ تاں پئی غیر قوماں توں

خُداوند یسوع مسیح اُتے ایمان لیاون والے دل نہ چھڈن۔ تے ایویں او مختون ایمانداراں تے فریسیاں دے ولوں ٹھوکر نہ کھاون۔

تے ایویں اوہناں نے سُوریہ، انطاکیہ تے کلکیہ تے غیر قوماں بھائیاں نوں بزرگاں تے رسولاں دے ولوں سلام بھیجیا سی۔ کلکیہ ترسیس شہر دا اِک علاقہ سی تے پولس آپ ترسیس دا رہن والا سی۔ ایس خیر مقدم دے وچ زیادہ تر یونانی لوکاں نوں شامل کیتا گیا سی جیہڑے خُداوند یسوع مسیح دے اُتے ایمان لیاوئے سن۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۴ آیت ایویں بیان کردی اے:

کیوں جے اسی سُنیا اے پئی کُجھ نے ساڈے وچوں جنہاں نوں اسی حُکم نہیں دِتا سی جا کے تُہانوں اپنیاں گلاں توں گھبرا دِتا اے تے تُہاڈیاں دلاں نوں اُلٹ دِتا اے۔

ایتھے پہلاں ای ایہہ آکھیا گیا اے پئی جنہاں نوں اسی حُکم نہیں دِتا اے۔ یعنی رسولاں نے ایہہ آکھیا پئی جنہاں نوں اسی حُکم نہیں دِتا سی اوہناں نے تُہانوں اپنیاں گلاں دے نال ختنے تے شریعت دے بارے دے وچ گھبرا دِتا اے۔ سیلاس تے یہوداہ نے انطاکیہ تے دوجیاں کلیسیا دیاں لوکاں نوں ایہہ یقین دوایا پئی اسی اوہناں نوں نہیں بھیجیا سی سگوں او آپ اپنی مرضی دے نال آئے سن۔ ایویں ایہہ جھوٹے رسول سن جیہڑے لوکاں نوں اپنیاں گلاں دے نال گُمراہ کردے پئے سن۔ اوہناں نوں رسولاں دے ولوں کوئی اختیار نہیں دِتا گیا سی۔ نجات کوئی چھوٹی گل نہیں اے ایس لئی اوہناں نوں اُلجھاون

دی کوشش کیتی گئی سی۔ ایہہ نجات خُداوند یسوع مسیح دے وسیلے دے نال خُدا دا خاص فضل سی۔

اعمال ۱۵ باب دی ۲۵ تے ۲۶ آیت دے وچ ایویں بیان کیتا گیا اے:

ایس لئی اسی اِک دل ہو کے مُناسب جانیا پئی کُجھ چُنے ہوئے بندیاں نوں اپنے نال لے کے اپنیاں عزیزاں پولس تے برنباس دے نال تُہاڈے کول بھیجئے۔ ایہہ دونوں بندے ایویں دے نے جہناں نے اپنیاں جاناں ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے ناں تے نثار کیتیاں ہوئیاں نے۔

ایس آیت دا تعلُق پچھلی آیت دے نال اے جہدے وچ رسولاں نے آکھیا سی پئی اسی اوہناں نوں حُکم نہیں دِتا سی۔ ایوی یروشلیم دی کونسل نے اوہناں دے کول کُجھ لوکاں نوں بھیجیا سی تاں پئی اوہناں دا حوصلہ وہداون تے جیہڑا مسئلہ پیش آیا سی اوہنوں حل کیتا جاوئے۔ ایہناں دوناں بھائیاں نے اپنیاں جاناں نوں خُداوند یسوع مسیح دے لئی وقف کیتا ہویا سی۔ اوہناں نے غیر قوماں دے وچ خُداوند یسوع مسیح دے ناں توں مُشکلاں نوں برداشت کیتا سی۔ بھاویں جے اوہناں نوں غیر قوماں دے وچ یہودیاں دے ولوں مُشکلاں دا سامنا وی سی تاں وی اوہناں نے اپنی خدمت نوں جاری رکھیا سی تے بہت ساریاں لوکاں نے خُداوند یسوع مسیح نوں قبول کردیاں ہوئیاں نجات حاصل کیتی سی۔

پُرانے عہد نامے دے وچ سانوں خُدا دے ناں تے اپنیاں جاناں نوں نثار کرن والیاں دے بارے ویکھن نوں مِلدا اے۔ جیویں پئی دانی ایل نے خُدا دی تکفیر نہیں کیتی سی سگوں شیراں دی ماند دے

وچ جانا قبول کیتا سی۔ مکابیاں نے خُدا دے ناں دے لئی اپنی غیرت نوں قائم رکھیا سی تے موت نوں برداشت کیتا سی۔ ایویں دیاں بہت ساریاں مثالاں سانوں پُرانے عہد نامے دے وچ ویکھن نوں مِلدیاں نے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۷ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

ایویں اسی یہوداہ تے سیلاس نوں بھیجیا اے او ایہناں گلاں نوں زبانی وی بیان کرن گے۔

یروشلیم دیاں بُزرگاں تے رسولاں نے کونسل دے وچ قبول کیتیاں جاون والیاں گلاں نوں لِکھ کے انطاکیہ تے غیر قوم نامختون ایمانداراں نوں بھیج دِتا سی۔ تے ایہدے پولوس تے سیلاس نوں وی آکھیا پئی اوہناں دی تسلی دے لئی ایہناں گلاں نوں زبانی اوہناں دے اگے بیان کر دیون۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۸ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

کیوں جے پ اک روح نے تے اسی ایہہ مُناسب جانیا پئی ایہناں ضروری گلاں دے سوا تُہاڈے اُتے ہور بھار نہ پائیے۔

ساری شریعت دے اُتے عمل کرن دا حُکم غیر قوم لوکاں دے اُتے بوجھ سی۔ تے اوہناں نے کلیسیا دی حوصلہ افزائی کیتی سی پئی او ایہناں گلاں دے لئی فکر نہ کرن۔ اسی شریعت دیاں بھاریاں گلاں نوں تُہاڈے اُتے نہیں پاندے آں۔ سگوں صرف اوہناں گلاں نوں کرن دے لئی آکھدے آں جیہڑیاں

دوجیاں ایمانداراں دے لئی ٹھوکر دا باعث نہ ہون۔ کیوں جے او ایمان لیاون دے وسیلے دے نال اپنی نویں حیاتی نوں شروع کر چُکے سن۔ ایویں پاک روح نے رسولاں نوں حُکم دِتا سی پئی او ایمانداراں دی حوصلہ افزائی کرن۔ ایس آیت دے وچ خاص طور تے پاک روح دے حُکم نوں بیان کیتا گیا اے۔ ایویں اسی ایہہ آکھ سکدے آں پئی نبوت دیاں گلاں نوں بیان کرن دے لئی پاک روح رسولاں دی راہنمائی کردا سی۔ بھاویں جے رسول کلیسیا دی بُنیاد نے پر خُداوند یسوع مسیح کلیسیا دا بُنیادی پتھر اے۔ ایویں خُداوند یسوع مسیح تے پاک روح دے بغیر کلیسیا دا وجود مُکمل نہیں ہُندا اے۔ اوس ای پاک روح نے کئیاں نوں اُستاد تے رسولاں بنا کے کلیسیا اُتے مُقرر کیتا سی تاں پئی مسیح دا بدن ترقی کرے۔ ایہہ بہت ای چنگی قائلیت اے جہدے وچ رسولاں نے کلیسیا دے ایس مسئلے نوں خُدائے پاک روح دی راہنمائی دے وچ حل کیتا سی تے ایہنوں خُداوند خُدا دے سُپرد کیتا سی۔

رسولاں نے پاک روح دے حُکم دے نال اپنیاں جاناں نوں عزیز نہیں جانیا سی۔ تے او مُنادی دے لئی روانہ ہوئے تے خُداوند یسوع مسیح دے ناں دے نال نجات دا پرچار کیتا سی۔ پاک روح دیاں نعمتاں دے نزول دے سارے رسول گواہ سن۔ غیر قوماں دے وچ خُداوند یسوع مسیح دے ناں دی مُنادی کیتی گئی سی تے اوہناں نے ایمان لیاوندیاں ہوئیاں نجات نوں حاصل کیتا سی۔ ایویں او پاک روح دی ہدایت توں کسے وی صورت انکار نہیں کرسکدے سن۔ ایویں رسولاں دی گواہی بہت ای مضبوط سی۔

تے او دلیری دے نال پاک روح دی گواہی دیندے سن کیوں جے او ابدی حیاتی دیاں برکتاں نوں جاندے سن۔ اعمال ۱۵ باب دی ۲۹ آیت دے وچ ایویں لکھیا ہویا اے:

پئی تُسی بُتاں دیاں قُربانیاں دے گوشت توں تے لہو تے گلا گھوٹے ہوئیاں جانوراں تے حرامکاری توں پرہیز کرو۔ جے تُسی ایہناں گلاں توں اپنے اپ نوں بچائی رکھو گے تے سلامت رہو گے۔

ایہہ گلاں شریعت دے حُکم نہیں سن تے نہ ای ایہناں دے وچ کوئی پیچیدگی سی۔ ایہہ او بُنیادی گلاں سن جیہڑیاں مسیحیت دے وچ قبول نہیں کیتیاں جاندیاں سن۔ کیوں جے خُدا کسے وی دوجے معبود نوں اپنے برابر برداشت نہیں کرے گا تے نہ ای کوئی اوہدے برابر ہوسکدا اے۔ او خُدائے قادر تے واحد تے پرستش دے لائق خُدا اے۔ کیوں جے اوہدے ای حُکم دے نال ساریاں شیواں خلق ہوئیاں نے۔

ایہہ ہدایتاں غیر قوماں دے لئی سن جہناں نے خُداوند یسوع مسیح نوں قبول کردیاں ہوئیاں نجات نوں حاصل کیتا سی۔ تاں پئی او اوہناں گلاں توں دُور رہن جہناں نوں خُدا پسند نہیں کردا اے۔ ایس ای لئی رسولاں نے خطاں وچ ایہہ بیان کیتا سی پئی ایہناں گلاں توں بچے رہو گے تے سلامت رہو گے۔ کرنتھیوں دے ناں پہلے خط دے وچ حرامکاری توں بچن دے لئی آکھیا گیا سی۔ ایویں خُدا زانیاں نوں پسند نہیں کردا اے۔ ایہہ وی بیان کیتا گیا اے پئی جے او خُدا نوں ناراض نہیں کرن گے تے اوہاں

اُتے غضب نہیں ہوئے گا سگوں اوہناں اُتے برکتاں ہون گئیاں۔ بھاویں جے بنی اسرائیل خُدا دے چُنے ہوئے سن تاں وی خُدا اوہناں دا وی لحاظ نہیں کردا سی کیوں جے خُدا کسے دا وی طرفدار نہیں اے۔ ایویں جے اسی خُدا نوں ناراض کراں گے تے ساڈے اُتے غضب ہوئے گا۔

ایویں تقدیس دے لئی ایہناں گلاں دے اُتے عمل کرنا ضروری اے۔ رسولاں نے وی ایہناں توں پرہیز کیتا سی تے ایہناں دی ای ہدایت کیتی سی۔ ایویں جے اوہناں نے پرہیز کیتا سی تے سانوں وی جیہڑے باہجوں ایہدے وچ شامل ہوئے آں ایہناں توں بچ کے رہنا اے۔ تاں پئی اسی خُداوند اپنے خُدا نوں غضبناک نہ کریئے۔ ایس گل دا انحصار ساڈے اُتے ہے پئی اسی ایہدے اُتے عمل کردے آں یا نہیں۔ اعمال ۱۵ باب دی ۳۰ تے ۳۱ آیت دے وچ ایویں بیان اے:

پس او رُخصت ہو کے انطاکیہ پہنچے تے جماعت نوں اکٹھیا کر کے خط دے دِتا او پڑھ کے اوس تسلی بخش مضمون توں خُوش ہوئے۔

جدوں یروشلیم دیاں بُزرگاں دے ولوں لِکھیا ہویا خط اوہناں نوں مِلیا تے او بہت خُوش ہوئے سن۔ ایویں ایہہ خط انطاکیہ دی کلیسیا دے وچ پہنچیا سی تے اوہناں دے رُوبرو پڑھیا گیا سی۔ ایہہ بڑا اہم مسئلہ سی کیوں جے ایہدا تعلُق براہ راست خُدا دے نال سی۔ جے او ایہنوں نظرانداز کردے تے خُدا

اوہناں توں ناراض ہُندا۔ ایویں ایہہ کلیسیا دی خاص گل اے پئی ہر بندہ کلیسیا دے وچ شامل ہو کے تسلی تے اطمینان نوں حاصل کردا اے۔ اعمال ۱۵ باب دی ۳۲ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

تے یہوداہ تے سیلاس نے جیہڑے آپ وی نبی سن بھائیاں نوں بہت ساریاں نصیحتاں دے کے مضبوط کر دِتا۔

ایویں یہوداہ تے سیلاس خدمت دے سلسلے دے وچ کُجھ چِر اوتھے رہے سن۔ ایہناں گلاں دے وچ اوہناں نے بھائیاں نوں بہت ساریاں نصیحتاں کر کے مضبوط کر دِتا سی تے اوہناں دے ایمان نوں پُختہ کر دِتا سی۔ اوہناں دا ویلا بہت ای خُوشگوار گُزریا سی۔ اعمال ۱۵ باب دی ۳۴ تے ۳۵ آیت دے وچ ایویں لِکھیا ہویا اے:

او کُجھ دن رہ کے تے بھائیاں توں سلامتی دی دُعا لے کے اپنے بھیجن والیاں دے کول رُخصت کر دِتے گئے سن (پر سیلاس نوں اوتھے رہنا چنگا لگیا) پر پولس تے برنباس انطاکیہ دے وچ ای رہئے تے ہور بہت ساریاں لوکاں دے نال خُداوند دا کلام سکھاوندے تے اوہدی مُنادی کردے رہئے۔

ایتھے کِسے خاص عرصے نوں بیان نہیں کیتا گیا اے پئی او اوتھے کِنا چر رہئے سن پر رسولاں نے اوتھے کُجھ چِر ہور رہنا ٹھیک جانیا سی۔ یہوداہ تے سیلاس نوں نمائندے دے طور تے یروشلیم دیاں بزرگاں

دے ولوں خط دے کے بھیجیا گیا سی۔ پولس تے برنباس انطاکیہ دے وچ ای رہئیے سن۔ تے اوتھے خُداوند خُدا دے جیوندے کلام دی مُنادی کرن وچ مصروف رہئیے سن۔ پولس تے برنباس نے بڑی محنت دے نال اوتھے کلیسیا دی بُنیاد رکھی سی۔ انطاکیہ دی کلیسیا دی بُنیاد پولس تے برنباس دے پہلے مشنری سفر دے دوران رکھی گئی سی۔ ایویں ایس خط دے وچ ابتدائی کلیسیا دے وہڈے مسئلے نوں حل کیتا گیا سی جہدے وچ جیوندے خُدا دی فضلیت نوں بیان کیتا گیا سی۔

انطاکیہ دی کلیسیا دے وچ اُٹھن والے ایس مسئلے نوں یروشلیم دی کونسل دے وچ اُٹھایا گیا سی۔ تے ایہنوں غیر معمولی جاندیاں ہوئیاں بُزرگاں نے ایہنوں سنجیدگی دے نال لیا سی تے کلیسیا دے ذہن نوں مُنتشر نہیں ہون دِتا سی۔

کیوں جے غیر قوم دے وچوں جِنے وی ایماندار سن او ایس گل نوں نہیں جاندے سن۔ تے او شریعت دیاں گلاں دے اُتے عمل نہیں کردے سن۔ ایویں خُدا نے اوہناں نوں ایہناں گلاں دے وچ اُلجھن نہیں دِتا سی سگوں اوہناں نوں سادی مضمون دِتا سی۔ جہدے وچ او اخلاقی طور تے دوجیاں ایمانداراں توں وکھ نہیں سن تے خُدا نوں ناراض کرن دا سبب وی نہیں بندے سن۔ ایویں ایہہ پاک روح دے ولوں حُکم جاری کیتا گیا سی۔ ہُن تیکر انطاکیہ دی کلیسیا یروشلیم دے بعد سب توں زیادہ اہمیت دی حامل سی۔ ایہہ واقعہ ۴۹ عیسوی دے وچ پیش آیا سی۔

ایویں پولس تے برنباس نے ہور وی بہتر جانیا سی پئی او انطاکیہ دی کلیسیا دے وچ خدمت کرن۔ تے خُدا دے ناں دی مُنادی کرن۔ ایویں اوہناں نے کلیسیا دے وچ ہور وی خُدا دے کلام نوں سُنانا تے سِکھاونا جاری رکھیا سی۔ پاک روح دی ہدایت دے نال پولس بتھونیہ تے پطرس بحیرہ مُردار دے علاقے دے ول نوں مُنادی کرن گیا سی۔ تے اوہناں نے ایس وڈے مسئلے نوں یروشلیم دی کلیسیا دے سامنے پیش کیتا سی۔ ایویں کونسل دے وچ یہودیہ تے سامریہ تے دوجیاں علاقیاں توں وی بُزرگاں نوں بُلایا گیا سی۔ کونسل دے وچ موجود بُزرگاں نے غیر قوم لوکاں دی حوصلہ افزائی کیتی سی تے اوہناں نوں تسلی بخش خط لِکھیا سی۔

پولوس تے برنباس نوں خاص طور تے غیر قوماں دے وچ مُنادی دے لئی چُنیا گیا سی۔ ایویں او غیر قوماں دے وچ خُدا دی محبت نوں پیش کرن دا وسیلہ بنے سن۔ رسولاں نے خدمت دی ذمہ داری نوں قبول کیتا سی تے بہت ساریاں نوں خُداوند یسوع مسیح دے لئی جِتیا سی۔ ایہہ بہت ای زبردست گواہی سی جیہڑی رسولاں نے قائم کیتی سی۔ غیر قوماں دے لئی وی ایہہ بہت ای خُوشی تے فخر دی گل سی پئی خُدا نے اوہناں حداں نوں مُکا دِتا سی جیہڑیاں اسرائیل نے قائم کیتیاں سن۔ ایویں خُدا نے ایمان لیاون دے وسیلے دے نال غیر قوماں نوں اپنی نجات دے وچ شامل کیتا سی تے تمام سیاسی تے مذہبی تضاداں نوں مُکا دِتا سی۔ ایہہ خدمت خُدائے پاک روح دی خدمت اے۔ جہدے وچ پولس تے

برنباس نے بطور نمائندہ کم کیتا سی تے پاک روح دے حُکم دی تابعداری کیتی سی۔ ایہدے نال ای اسی اپنی اج دی ساری گل بات نوں ایتھے ای مُکاوندے آں، آؤ اسی دُعا کرئیے:

اے خُداوند مہربان خُدا اسی تیرا شکر ادا کردے آں پئی تُو ساڈیاں حیاتیاں دے وچ اوہناں گلاں نوں مُمکن کیتا اے جیہڑیاں رسولاں وچ سن۔ سانوں یک دل کر تے اپنی برکت عطا کر۔ اسی تیرے مُفت فضل دے لئی تیرا شکر ادا کردے آں پئی تُو سانوں ابدی حیاتی عطا کیتی اے۔ ایویں اسی ایس دُنیا دے وچ دیکھیاں تے اندیکھیاں شیواں نوں لُطف اندوز ہُندے آں۔ اسی ایہناں ساریاں شیواں نوں کنارہ کردے آں جیہڑیاں تینوں ناراض کردیاں نے تاں پئی اسی تیری پیروی کرئیے۔ سانوں پاک کردیاں ہوئیاں ساڈیاں حیاتیاں دی حفاظت کر۔ بخش پئی اسی تیرے ناں دے جلال دے لئی تیری ای پرستش کردے رہئیے۔ اسی تیری پناہ چاہندے آں تے سانوں اپنی راہ تے چلنا سِکھا۔ جو کُجھ تُو ساڈی حیاتی دے وچ کیتا اے اسی ایہدے لئی تیرا شکر ادا کردے آں۔ منت کردے آں پئی سانوں بخش تے اپنی خدمت دے لئی استعمال کر۔ اسی ایہہ سارا کُجھ تیرے سوہنے پُتر اپنے خُداوند یسوع مسیح دا ناں لیندیاں ہوئیاں منگدے آں، آمین۔

اے خداوند! تیرے فضل اور تیرے پیار کے لئے تیرا شکر ادا کرتے ہیں، بھائی گلین کے لئے دُعا گو ہیں کہ خدا کا پاک رُوح اُس کی مدد کرے اور اُسے سکھائے تاکہ ہم اُس کے وسیلہ سے خدا کا کلام سیکھ سکیں۔ تُو سیکھنے اور سمجھنے کے لئے ہماری مدد فرما، اور اُن لوگوں کے بھی تیرے شکر گزار ہیں جو ہمارے ساتھ وابستہ ہیں۔ خداوند آپ اُن کی حفاظت کرے۔ خداوند ہمیں تیرے رفاقت کی ضرورت ہے تاکہ تُو ہم پر اپنا اَور زیادہ فضل کرے۔ اور ہمیشہ تیرے ساتھ منسلک رہیں۔ ہمیں تمام برائیوں اور گناہوں سے محفوظ رکھ۔ ہم تیرے ہاتھوں میں محفوظ رہیں۔ تیری خدمت کے استحقاق کے لئے تیرا شکر ادا کرتے ہیں۔یسوع مسیح کے نام میں مانگتے ہیں۔آمین!

ہم اعمال کی کتاب کے ۱۵ ویں باب کا مطالعہ کر رہے ہیں۔ اس میں یروشلیم میں ہونے والی کونسل کا بیان ہے۔ اس باب کا پس منظر غیر قوموں میں بشارت دینا ہے۔ رسولوں نے غیر قوم لوگوں میں یسوع مسیح کے نام کا پرچار کِیا اور بہت سے لوگ یسوع مسیح پر ایمان لائے۔ رسولوں نے یروشلیم سے باہر بھی بشارت کا کام کِیا ۔ یوں رسول بڑی دلچسپی اور پاک رُوح کی معموری میں ارشادِ اعظم کی تکمیل کر رہے تھے۔ اور انجیل کی منادی کر رہے تھے۔ یروشلیم سے شروع کر کے یہودیہ اور سامریہ بلکہ زمین کی انتہا تک گواہی پیش کر رہے تھے۔

ابھی تک جن علاقوں میں رسول خدمت گزاری کے لئے گئے وہاں ہی یہودیوں سے واسطہ پڑا۔ رسولوں نے عبادتخانوں میں منادی کی۔ یہودیوں سے مباحثے کئے۔ اورا نجیل کی بشارت کے لئے یہودیوں کی طرف رکاوٹیں اور مشکلات برداشت کِیں۔ یہودی بہت سے علاقوں میں پراگندہ تھے

اسلئے کہ شروع شروع میں رسول زیادہ تر یہودیوں میں منادی کے لئے گئے۔ داؤد کے زمانہ میں سلطنت میں استحکام تھا۔ لیکن سلیمان کے بعد سلطنت دو حصوں میں تقسیم ہوئی،اور دونوں ریاستوں پر غیر قوموں نے حملے کئے اور اسیر کرکے لے گئے یوں لوگ بہت سے علاقوں میں پراگندہ ہو گئے۔ یہودیوں کے خدا نے شریعت دی تھی یوں وہ خداوند خد اپر بھروسہ رکھتے تھے لیکن وجہ صرف یہ تھی کہ وہ یسوع مسیح کے بابت پیشن گوئیوں پر غور نہیں کر رہے تھے ۔یہودی اس بات پر فخر کرتے تھے کہ وہ زندہ خدا پر ایمان رکھتے ہیں اور اُن کے آباؤ اجداد کے ساتھ خدا نے وعدے کئے تھے۔ انہیں غلامی سے رہا کر کے موعودہ سر زمین میں لا کر بسایا۔ یہ وہ لوگ تھے جو خد اسے برگشتہ ہو گئے اور غیرقوموں نے بنی اسرائیل کو ستایا اور حملے کئے، انہیں اسیر کر کے لے گئے اور یوں وہ تتر بتر ہو گئے۔ یہودی اپنی نسلی برتری پر بھی فخر کرتے ہیں۔

پس جب بنی اسرائیل نے دل سے خداوند کو قبول نہ کیا تو خداوند نے غیر قوموں کے لئے نجات کے دروازے کھول دئے۔یہودی مذہبی اعتبار سے بڑے سخت گیر تھے۔ پس خدانے رسولوں کے ذریعہ سے غیر قوموں کے لئے نجات کے دروازے کھولے۔ اور رسولوں کو بھی مشنری سفر اور غیر قوموں میں خدمت کی سرگری سونپی گئی یوں انہوں اپنی وفادار ی کا ثبوت دیا۔ اور خداوند کے جلال اور بزرگی کے گواہ ٹھہرے۔ اور بالخصوص غیر قوموں کے نجات کی خوشخبری ایک حیرت انگیز بات تھی۔ انجیل نے ایک خاص علاقہ اور خاص اُمت کے حدود کو توڑا اور دوسروں تک خوشخبری کے وسیلہ خدا کافضل پہنچا۔ انجیل کی منادی اور گواہی یروشلیم سے شروع کر کے دوسرے گردونواح اور دور دراز کے

علاقوں تک بھی پہنچ گئی۔ صلح اور سلامتی کا پیغام زمین کی انتہا تک پہنچا۔ زیادہ تر اُن علاقوں میں جانا ہوا جہاں پہلے ہی یہودی اکثریت تھی کبھی کبھار خدا اُنہیں غیر قوموں کے ہاتھوں پراگندہ ہونے دیتا تھا اور کبھی کبھی وہ اپنے گناہوں کے باعث غیر قوموں کی اسیری کا شکار ہوتے یوں وہ دوسرے علاقوں اور شہروں میں تتر بتر ہو جاتے تھے۔ پولس نے مشنری سفر کے آغاز میں زیادہ تر یہودی آبادیوں کا دورہ کیا اور عبادت خانوں میں کلام کی منادی کرتا تھا۔

پولس خود بھی فریسی تھا اور ترسس کا باشندہ تھا اُس نے مشنری خدمت کی ابتدا یہودیوں کے عبادتخانوں میں منادی کرنے سے کیا۔ اور چند یہودیوں نے یسوع مسیح کو قبول کیا جن کے دلوں میں خداکاخوف تھا۔ یوں کلیسیا ترقی کرتی جا رہی تھی ۔

یہودی بھی ایمان لا رہے تھے اور غیر قوم لوگ بھی یسوع مسیح پر ایمان لا رہے تھے۔ یوں دوالگ قسم کے ایماندار گروپ تشکیل پا رہے تھے۔ کُرنیلیس کے بارے میں ہم پڑھ چکے ہیں کہ وہ خدا سے ڈرتا اور اُس کے نام سے یہودیوں کو خیرات دیتا تھا۔ یہ سب کچھ وہ خدا کے خوف میں رہ کر اُس کی خوشنودی حاصل کرنے کے لئے کرتا تھا۔ کُرنیلیس کے واقعہ کے بعد زیادہ سے زیادہ نا مختون لوگ یسوع مسیح پر ایمان لاکر نجات پاتے گئے۔

اور پولس کی خدمت تو بنیادی طور پر غیر قوموں کے لئے مخصوص تھی۔تاہم یہودیوں کو ترک نہیں کیا گیا تھا جس طرح خداوند نے فرمایا تھا یروشلیم سے شروع کر کے یہودیہ اور سامریہ میں یسوع کے نام کی گواہی دی جا رہی تھی۔

شروع شروع میں یہودی مسیحی بھی ہیکل ہی میں جایا کرتے تھے لیکن تیسری صدی مسیحی میں انہیں مکمل طور پر یہودی عبادتخانوں سے خارج کر دیا گیا۔ ناصری پر ایمان رکھنے والوں کے وسیلہ سے بڑی تبدیلی آ رہی تھی۔ اور زیادہ سے زیادہ یسوع مسیح پر ایمان لا رہے تھے۔ پس نا مختونوں کے لئے یہ بڑی خوشی اور فضل کی بات تھی کہ وہ فقط ایمان لانے سے نجات پا سکتے تھے اور خدا کے لوگوں اور مقدسین میں شریک ہوتے تھے۔ خدا نے غیر قوموں کے لئے مکمل طور پر نجات کا دروازہ کھول دیا تھا۔ لیکن یہودیوں نے رسولوں کی مخالفت کا عزم کر رکھا تھا حالانکہ خود بھی بہت سی باتوں میں شریعت توڑتے اور گناہ کرتے تھے۔

ایسے عمل کرنے سےیہودی درحقیقت رسولوں کے نہیں بلکہ خدا کے مخالف ٹھہرے۔ اور ایک گروپ اعمال کی کتاب کے پندرہویں باب کے آغاز ہی میں آتا ہے جو اس بات پر زور دیتا ہے کہ نا مختون ایمانداروں کو ختنہ کروانا اور اور موسیٰ کی شریعت کی پیروی کرنا ضروری ہے۔ ان لوگوں کی ذہنیت محض یہودیوں کو ہی نجات کی خبر دینا مقصود تھا۔ لیکن پولس اور برنباس نے ان کی بات کو ایسی ہی قبول نہیں بلکہ اُن کے ساتھ خوب بحث و تکرار کی کہ نہ صرف یہودیوں پر بلکہ غیر قوموں پر بھی نجات کی بخشش جاری ہوئی ہے۔

یہ یہودی جو موسوی شریعت پر عمل کرنے زور دے رہے تھے، انطاکیہ میں آکر ایسی تعلیم لگے تھے۔ لیکن پولس اور برنباس نے اُن سے بحث کی۔ پھر بعد ازاں وہ کئی بزرگوں کو ساتھ لے کر یروشلیم میں پہنچے تاکہ بزرگوں کے ساتھ اس مسئلے پر بات چیت کریں۔

پولس نے اپنی خدمت کا سارا حال بخوشی انہیں بتایا کہ کس طرح خدا نے غیر قوموں پر اپنا فضل کیا ہے اور نجات عطا کی ہے۔کونسل میں سب سے پہلے پطرس نے سب بھائیو سے مخاطب ہو کر غیر قوموں میں نجات کی بخشش جاری ہونے کی گواہی دی۔ کیونکہ وہ کُرنیلیس کے ہاں ہونے والے عظیم واقعہ کو بھُلا نہیں پایا تھا۔ اور غیر قوم لوگ اس سے نہایت خوش تھے۔ کہ اُن پر خدا کا فضل ہوا ہے

کیونکہ نجات کا حصول فضل اور ایمان کے وسیلہ ممکن ہوتاہے۔ اگر آپ ایمان رکھتے اور بھروسہ کرتے ہیں تو خداوند نجات عطا کرتا ہے ، گناہوں سے چھڑاتا ہے اور ابدی زندگی عطا کرتاہے۔ یہ روحانی زندگی کا اظہار ہے کہ خداوند نے اپنا بڑا فضل کیا۔ اور نا مختون بھی وعدوں میں شریک ہوئے۔ پس نجات کا پیغام سب کے لئے واضح اور کھلم کھُلا ہے، ہر قبول کرنے والے کے لئے خداوند نے نجات کے دروازے کھولے ہیں۔ نجات کا مرکزی پیغام یہ ہے کہ ہم یسوع مسیح کے فضل کے وسیلہ سے نجات یافتہ ہوتے ہیں۔

بنی اسرائیل لوگ ابرہام کی نسل ہونے کی وجہ سے وعدے کے فرزند ہیں جبکہ غیر قومیں ایمان لانے کے وسیلہ سے ایمان سے فضل اور نجات پاتی ہیں۔ شریعت اور اعمال کی بجائے ایمان کے وسیلہ سے یسوع مسیح پر بھروسہ اور انحصار کرنے کی ضرورت ہے۔

پھر ساری جماعت چپ رہی اور پولس اور برنباس کا بیان سُننے لگی کہ خدا نے اُن کی معرفت غیر قوموں میں سے کیسے کیسے نشان اور عجیب کام ظاہر کئے۔ (اعمال15:12)

پطرس نے اپنی تقریر یسوع مسیح کے وسیلہ سے نجات پانے پر ختم کی۔ اس کے بعد پولس اور برنباس نے اپنی گواہی شروع کی۔انطاکیہ کی کلیسیا بھی اس بات حیران تھی کہ پولس اور برنباس کی خدمت میں خدا نے کیسے عجیب کام کئے اور غیر قوموں کو بھی نجات ملی۔ پولس اور برنباس اپنی خدمت کے دوران ہونے والے عجائب اور غیر قوم لوگوں کو ملنے والی نجات بطور ثبوت پیش کر رہے تھے۔ یوں رسول اپنی گواہی کے وسیلہ سے خدا کے فضل کو بہت بڑی دولت قرار دے رہے تھے۔ یقیناً یہی خوشخبری ہے۔ پولس اور برنباس نے اُن کے دلوں کو کھولنے کے لئے خداکے حیرت انگیز کاموں کا بیان کیا۔ پولس خود گواہی دے رہا تھا کہ خدا نے اُس کے منہ سے اپنی حمد کروائی اور غیر قوموں نے خوشی سے خداوند کو قبول کیا۔

پس ہر شخص اس بات کو سمجھ رہا تھا کہ خدا قادرِ مطلق ہے اور ہر بات اُس کے آگے ممکن ہے۔ یہ کلیسیا کا حسن ہے، جس میں وہ خداوند کے فضل پر بھروسہ کر رہی تھی۔

یوں کلیسیا روز بروز خداوند کے عرفان میں ترقی کر رہی تھی۔ کیونکہ خدا نے اپنی محبت کی خوبی نامختون لوگوں پر یوں ظاہر کی کہ جب پطرس کُرنیلیس کے ہاں جانے سے حقارت کر رہا تھا تو خدا نے اُسے سمجھایا کہ جسے خدا نے پاک ٹھہرایا ہے اُسے تُو ناپاک نہ کہہ۔

اور جب تین شخص پطرس کے دروازے پر آکھڑے ہوئے اور رُوح القدس کی ہدایت سے وہ اُن کے ساتھ ہو لیا تاکہ کُرنیلیس کے گھر جائے تو اُس نے خدا کی نجات کی اہمیت جانا کہ کس قدر خدا نے غیر قوموں کے لئے نجات کو اہم قرار دِیا ہے۔ اور جب وہاں پہنچ کر پطرس نے کلام کِیا تو انہوں نے یقین کِیا اور ایمان لائے ۔

یہ نہایت بڑا ثبوت تھا جس میں کتنے سارے لوگوں نے ایک ہی وقت میں پینتی کوست کا تجربہ کِیا اب پولس اور برنباس اُس معجزانہ خدمت کا بیان کر رہے ہیں جس میں خُدا نے اپنا فضل ظاہر کِیا۔

جب وہ خاموش ہوئے تو یعقوب کہنے لگا کہ اے بھائیو! میری سُنو۔ (اعمال15:13)

یہاں جس یعقوب کا ذکر کِیا گیا ہے یہ یسوع مسیح کا بھائی ہے۔ یہ یعقوب کے خط کا مصنف بھی ہے۔ وہ یروشلیم کی کلیسیا کا پاسبان مقرر کِیا گیا تھا۔ یہ یعقوب یوحنا کا بھائی نہیں تھا۔ یوحنا کے بھائی یعقوب کو تو ہیرودیس نے قتل کروا دیا تھا۔ اُسے تلوار سے قتل کر دیا گیا تھا۔ ہیرودیس نے یہ کام یہودیو ں کو خوش کرنے کے لئے کیا تھا پہلے اُس نے یوحنا کے بھائی یعقوب کو قتل کروایا پھر پطرس کو قید کروادیا۔ لیکن خدا نے حیرت انگیز طریقہ سے اُسے قید سے نکالا۔

یہاں آیت میں جس یعقوب کا ذکر کیا گیا ہے کہ یہ یوحنا کے بھائی نہیں بلکہ یسوع مسیح کے بھائی یعقوب ہے جسے رسول کا درجہ مِلا۔ اور اُسے یروشلیم کی کلیسیا میں پاسبان مقرر کیا گیا تھا۔یسوع مسیح کے بھائی یعقوب نے یسوع مسیح کی مصلوبیت سے پہلے اُسے قبول کر لیا تھا۔ لیکن یسوع مسیح کے جی اُٹھنے کے بعد کلیسیا میں شامل ہوا تھا۔ وہ دیانتدار خادم تھا اُسے اپنے لوگوں سے بہت محبت تھی، وہ دوسروں کا خیال رکھنےوالا شخص تھا۔ وہ پولس سے بہت محبت رکھتا تھا۔ وہ نہایت اچھا لیڈر تھا۔ جب پولس اور برنباس نے بھی خطاب کیِا تو یعقوب بولنے کے لئے بھائیوں سے مخاطب ہوا۔

شمعون نے بیان کیا ہے کہ خدا نے پہلے پہل غیر قوموں پر کس طرح توجہ کی تاکہ اُن میں سے اپنے نام کی ایک اُمت بنا لے۔ (اعمال 14:15)

یعقوب نے پطرس کو اُس کے عبرانی نام شمعون سے مخاطب کیِا۔ پطرس نے غیر قوم شخص کُرنیلیس کے ہاں جانے کا واقعہ یاد رکھا ہوگا ۔ کیونکہ اُس نے نہ جانا چاہا اور آسمان سے ایک چادر اُتری دکھائی دی جس پر ہر قسم کا جانور تھے اور خداوند نے کہا اُٹھ ،ذبح کر اور کھا۔ پطرس نے انکار کیا اور کہا مَیں کوئی حرام یا ناپاک چیز نہیں کھائی ، لیکن خداوند نے فرمایا جسے مَیں نے پاک ٹھہرایا ہے تُو اسے حرام نہ کہہ۔ انطاکیہ کی کلیسیا میں بھی رسولوں نے حیرت انگیز کام کیا۔ لیکن لوگوں نے مخالفت کی۔ اس کے باوجود جہاں انہیں قبول نہیں کیِا گیا وہاں سے یسوع مسیح کے حکم کے مطابق وہ اگلی جگہ خوشخبری کے لئے چلے گئے۔ اور خوشخبری کی منادی کرتے گئے۔ پولس نے تو یہودیوں کے ہاتھوں سنگسار کیِا جانا بھی برداشت کیِا۔ حتیٰ کے اُسے مُردہ جا کر شہر سے باہر پھینک آئے، لیکن خداوند نے اُس کی حفاظت

کی۔ لیکن انہوں نے خدا کا کلام صحت کے ساتھ بیان کِیا نہ تو وہ غیر قوموں سے ڈرے اور نہ یہودیوں سے خوف کھایا۔ بلکہ اپنی ذمہ داری بڑی وفاداری سے پوری کی۔ اور پولس اور برنباس نے اپنی گواہی ثبوتوں کے ساتھ کی اور یہ نہایت اچھی بات ہے۔ پولس اوربرنباس بھی خدا کے اس منصوبے میں حیران تھے اور نہایت خوش تھے۔ پطرس اور پولس دونوں کا مقصد ایک ہی تھا کہ خدا نے غیر قوموں میں نجات کا حیرت کام کِیا ہے ۔ پولس نے بھی اقرار کِیا کہ خدا نے میری زبان سے غیر قوموں میں انجیل کی منادی کرائی۔

رسولوں کی منادی فضل کے وسیلہ سے نجات تھی۔ رسول اس بات پر زور دیتے تھے کی نجات شریعت پر عمل کرنے سے نہیں خدا کے فضل سے ہے۔ اب مسئلہ شریعت کے نہیں تھا بلکہ یسوع مسیح کے وسیلے نجات کا تھا کیونکہ اُس نے ہماری نجات کا کامل قربانی دی۔

اس کونسل میں پولس اور برنباس انطاکیہ کی کلیسیا کی نمائندگی کر رہے تھے۔ ان عجائب اور نشانات کا ذکر کِیا جو یسوع مسیح کے وسیلہ سے ظاہر ہوئے۔ یوں خدا رسولوں کے وسیلہ غیر اقوام میں اپنی کلیسیا قائم کر رہا تھا۔ پطرس نے کرُنیلیس کے ہاں لوگوں کو نجات کا پیغام دیااور پولس اور برنباس نے اپنے پہلے مشنری سفر میں ایک طویل سفر کیا تاکہ خوشخبری کا کام کریں ۔اور لُسترہ اور اکنیم سمیت کئی علاقوں میں یسوع نام کی منادی کی۔

پطرس کو خدا نے حرام اور حلال کے تصور میں الجھنے نہ دیا بلکہ ہدایت کی زندگی بخش پیغام سنانے کے لئے اُن شخصوں کے ساتھ ہو لے جو اُس کے دروازے پر کھڑے ہیں۔ اور وہ رُوح القدس کی ہدایت سے چل پڑا۔

ان سارے واقعات کے پس پُشت خدا کا ہاتھ تھا اور وہ رسولوں کو اپنے جلال کے لئے استعمال کر رہا تھا۔ اور برنباس نے لُسترہ کے لوگوں کو خدا کے وجود اور اس کی موجودگی کا پیغام نہایت حیران کُن طریقہ سے دیا، انہیں فطرت کی چیزوں پر زندہ خدا کے اختیار کا پیغام دیا۔

پولس اور برنباس کی گواہی کے بعد یعقوب کونسل میں موجود سب بھائیوں سے مخاطب ہوا۔ پطرس کی بات کی تائید کرتے ہوئے اُس نے بیان کی کہ خدا نے غیر قوموں کو نجات عطا کی اور اپنی اُمت میں شامل کر لیا لیکن اس سے پہلے بنی اسرائیل خدا کی برگزیدہ قوم تھی خدا نے اُن کے ساتھ نجات کے وعدے کئے تھے انہیں موعودہ سرزمیں لا کر بسایا تھا۔ خدانے بنی اسرائیل کو پہلے موقع دیا کہ کہ وہ خداوند خدا کی نجات حاصل کریں۔ لیکن یہودیوں نے اُسے قبول نہ کیا لیکن جتنوں نے اُسے قبول کیا وہ سب نجات اور ابدی میراث کے وارث ٹھہرے۔

پطرس، پولس اور برنباس تو اس بات کی حمایت کررہے تھے کہ خدا نے غیر قوموں کو بھی نجات دی ہے اور اپنی اُمت میں شامل کر لیا ہے۔ اور نہ صرف موجودہ زندگی میں نجات کا تجربہ کیا بلکہ مستقبل کی ابدی زندگی کا بھی لطف اُٹھایا۔

پس اپنی تقریر میں یعقوب نے پطرس کو اُس عبرانی نام سے مخاطب کِیا۔ یعقوب نے پطرس کے اُس عظیم تجربہ کو سراہا جو غیر قوموں کے نجات کے لئے اُس کے وسیلہ سے ممکن ہوا۔ اعمال کی کتاب میں تیسرا موقع ہے جب ہم پطرس کی کہانی سُن رہے ہیں جب وہ کُرنیلیس کے ہاں گیا اور زندگی بخش کلام پیش کِیا۔ ایک دفعہ پندرھویں باب میں اس کہانی کا بیان ہے اور دو فعہ اس سے پہلے اس کا ذکر کِیا گیا ہے۔

پطرس کی کہانی یہ واضح کرتی ہے کہ خدا نے غیر قوموں کی طرف بھی رجوع کِیا ہے۔ جن کے بارے میں خداوند نے فرمایا کہ مَیں نے اُن کا نام لے کر اُنہیں طلب کِیا ہے۔ یہ پرانے عہد نامہ کا اقتباس ہے جہاں خدا نے بنی اسرائیل کو اُن کا نام لے کر طلب کِیا۔ اوراسرائیل کو اپنا فرزند کہا۔ ایک ایسی قوم جو دنیا کی سب قوموں سے افضل اور الگ کی۔ لیکن یہاں یعقوب غیر قوم لوگوں کو اپنے نام کی خاطر اپنی اُمت بنانے کی بات کرتا ہے۔ خدانے غیر قوم میں سے لوگوں کو ایسے اپنے لئے الگ کر لیا جیسے بنی اسرائیل قوم کو الگ کِیا تھا۔ خدا نے قومیت کی بنیاد پر نہیں بلکہ ایمان رکھنے کے سبب سے اُنہیں الگ کِیا ۔ اور ایمان لانے والوں کو خدا نے قبول کِیا اور اُنہیں مثبت جواب دیا۔

پس خدانے ایمان لانے والوں کو الگ کر ایک اُمت بنا لیا جو اُس کے نام سے کہلائی۔ اس پہلے یہودی بھی خداوند خدا کے نام سے کہلاتے تھے وہ برگزیدہ نسل تھے، اور خدا کے لوگ تھے ۔ لیکن نئے عہد نامہ میں بھی خدانے ہمیں شاہی کاہنوں کا فرقہ، مقدس قوم اور خدا کے گھرانے کےلوگ کہا ہے۔ پس ہمیں چاہئے کہ ہم زندہ خدا کے نام کا پرچار کریں اور اُس کی عزت و تعظیم کریں۔ اور خدا نے

بھی ایسی اُمت کو اسلئے چنا کہ اُس کے نام کو عزت اور جلال ملے۔ یہ نہایت خوبصورت استحقاق ہے جو فقط ایمان لانے کے وسیلہ سے ملا ہے۔

پرانے عہدنامہ میں خداوند بنی اسرائیل سے خفا بھی ہوتا تھا تو بھی اُن کے فریاد پر اُس کے کان لگے رہتے تھے۔ اور جب داؤد نے بت سبع کے ساتھ تعلق قائم کیا تو خداوند کی نظر میں یہ گناہ تھا۔ خداوند نے اُسے بھی تنبیہ کی۔ لیکن خدا اپنے لوگوں کو دستبردار نہیں ہوتا توبہ کرنے پر وہ ہمیں بحال کرتا ہے۔

غیرقوم لوگوں کے لئے یہ بڑی خوشی اور مسرت کی بات تھی کہ اگرچہ وہ نا مختون تھے تو بھی خدا نے ایمان لانے کے سبب سے اُنہیں اپنی رُوحانی اور جسمانی برکات سے نوازا۔ ہم بھی اپنی زندگی میں خدا کی برکات کا اندازہ کر سکتے ہیں کہ جو خدا نے بطور مسیحی ہمیں عطا کر رکھی ہیں۔ ہمیں بھی خدانے فتح مند مسیحی زندگی عطا کرنے کے لئے نام لے کر بُلایا ہے۔ اُس نے ہمیں اندھیرے کے قبضہ سے چھڑایا اور اپنے نور سے منور کِیا ہے۔ اور ایسی بادشاہت میں شامل کِیا ہے جس پر اُس کے بیٹے کی حکمرانی ہے۔ جسے خدا نے ہمارے لئے فتح کِیا ہے اور ہمیں اُس بادشاہی میں داخل کِیا ہے۔

پس یعقوب اسی بات پر زور دیتا ہے کہ خدا نے غیر قوموں کو اپنے لئے اُمت بنایا اور اپنے نام کی جلال کے لئے ایسا ممکن کِیا ہے۔

اور نبیوں کی باتیں بھی اس کے مطابق ہیں۔چنانچہ لکھا ہے کہ۔۔۔ (اعمال 15:15)

پس یعقوب اس بات کی تصدیق کے لئے نبیوں کی باتوں کو اقتباس کے طور پر بیان کرنے لگا ہے۔ یہ دراصل شمعون کے وسیلہ سے کُرنیلیس کی نجات کے بارے میں بیان ہے جس کی تائید یعقوب کر رہاہے۔ یعقوب کے بیان کے مطابق خدا نے کُرنیلیس کو نہ توختنہ، نہ سبت ، نہ شریعت پر عمل کرنے سے بلکہ یسوع مسیح پر ایمان لانےسے اپنے فضل کے وسیلہ سے نجات عطا کی ہے۔ یعقوب نے اس بات کا یقین کِیا جو نجات کے بارے میں پطرس نے پیش کِیا اور کونسل میں لوگوں کے رُوبرُو گواہی دی۔

یہاں وہ پیشن گوئیاں پوری ہو رہی ہیں جو یسعیاہ ۴۵ ویں باب میں اورپھر یرمیاہ نبی نے اپنی کتابوں میں کی ہیں۔ اعمال کی کتاب میں اور اناجیل میں بھی کئی ایک اقتباسات یسعیاہ کی کتاب میں سے رقم کئے گئے ہیں۔ جس کے بارے میں کہا گیا کہ نبی نے یوں فرمایا، یا یوں لکھا ہے وغیرہ ۔

اسی طرح یسعیاہ اور دوسرے نبیوں کی کتابوں سے بھی حوالہ جات پیش کئے گئے ہیں۔

ان باتوں کے بعد مَیں پھر آ کر داؤد کے گرے ہوئے خیمہ کو اُٹھاؤنگا اور اُس کے پھٹے ٹُوٹے کی مرمت کرکے اُسے کھڑا کرونگا۔ (اعمال 16:15)

اس آیت میں عاموس نبی کے صحیفہ میں سے اقتباس کے طور پر حوالہ لِیا گیا ہے جس میں داؤد کے خیمہ کو بحال کرنے کی بات کی گئی ہے۔ ہم داؤد کے خیمہ کا حصہ ہیں جسے خداوند نے کھڑا کیا اور ہمیں اُس کے سایہ تلے بُلایا ہے۔ داؤد نے دراصل کوئی خیمہ نہیں بنایا اس سے مراد وہ اُمت ہے جسے خداوند

نے نئے سرے سے قائم کیا ہے۔ خداوند اپنے لوگوں کو ایسے تعمیر جیسے کسی عمارت کو خوبصورت وضع اور قطع کے ساتھ بنایا جاتا ہے ۔ داؤد کے خیمہ سے ساتھ اُس کے لوگوں کی فتح مند روحانی زندگی ہے۔

یہ ایک تشبیہی بیان ہے جس میں خداوند نے داؤد کے خیمہ کا ذکر کیا ہے لیکن در حقیقت خدا اپنے لئے ایک اُمت تیار کرنے کا بیان کرتا ہے جو اُس کے پاک نام کی عزت اور تکریم کرے۔یوں اپنے فرمانبردار لوگوں کے ساتھ وعدہ کرتا ہے کہ وہ اُن کے لئے نہایت خوبصورت جگہ تیار کریگا جہاں ہم اُس کے ساتھ ابدی سکونت اختیار کریں گے۔ اور یہ اختیار گناہ کے سارے اختیار کو کچل دیگا۔

جس طرح خدا نے بنی اسرائیل سے وعدہ کیا کہ وہ اُنہیں موعودہ سر زمین میں لے جائے گا۔پس خدا نے بنی اسرائیل کو غلامی سے گھر سے رہا کر کے اُنہیں موعودہ سر زمین میں داخل کیا۔

اور بنی اسرائیل کی شمالی سلطنت ۷۲۲ قبل از مسیح میں برباد ہو گئی اور اسور نے بنی اسرائیل کے شمالی سلطنت کے لوگوں کو پراگندہ کر دیا۔ اور ۵۸۶ قبل از مسیح میں اسرائیل کی جنوبی سلطنت یا یہوداہ کی سلطنت برباد ہوئی اور شاہ بابل جنوبی سلطنت کے لوگوں کو اسیر لیا اور بہت سے دانش مند لوگوں کو قیدی کر کے اپنے ملک میں لے آیا۔

پس داؤد کا خیمہ کو بحال کرنے کی بات ہو رہی ہے اس کا تعلق مستقبل سے ہے۔یعنی یسوع مسیح کی بادشاہت کے زمانہ سے ہے۔ یہاں یسوع مسیح کی ہزار سالہ بادشاہت کا ذکر نہیں ہو رہا بلکہ موجودہ زمانے کا جس میں بہت سے لوگ خداوند پر ایمان لے آئے ہیں اور اُس کے نام سے سبب سے

خوشی مناتے ہیں۔ یسوع مسیح کے تجسم اور اُس کی خدمت کے وسیلہ یہ بادشاہی ظاہری طور پر دکھائی دیتی ہے۔

یہوداہ کی سلطنت اسیری کے بعد ددبارہ قائم ہوئی۔کیونکہ یہوداہ کی سلطنت کے لوگ دوبارہ آکر اپنے ملک میں بحال ہوئے۔ بحالی کے بعد حقیقی اور ابدی بحالی کے لئے خدا نے یسوع مسیح کو بھیجا جو حقیقی بادشاہ اور ابدی زندگی کا منبع ہے۔ لیکن اُس کے اپنوں نے اُسے قبول نہ کِیا۔ یسوع مسیح کو اناجیل مقدس میں ابنِ داؤد کہا گیا ہے۔ پس خدا داؤد کی نسل کو قائم اور مضبوط کرنا چاہتا تھا اور بحال کرنا چاہتا تھا نہ صرف جسمانی زندگی کے لئے بلکہ رُوحانی زندگی کے لئے بھی۔

پس کلیسیا خدا کا مسکن اور اسُ کے رہنے کی جگہ ہے۔ یسوع مسیح کی زمینی زندگی اس بات کی گواہ ہے کیونکہ وہ آپ ہمارے درمیان سکونت کرنے کے لئے آگیا۔ اور آدمیوں کے درمیان اپنا خیمہ لگایا۔

تاکہ باقی آدمی یعنی سب قومیں جو میرے نام سے کہلاتی ہیں خداوند کی تلاش کریں۔ وہی خداوند فرماتا ہےجو دنیا کے شروع سے ان باتوں کی خبر دیتا آیا ہے۔ (اعمال15:17-18)

عاموس کی کتاب میں اس کا تعلق صرف بنی اسرائیل کی قوم سے لگتا ہے کیونکہ یہ اقتباس پرانے عہد نامہ کا حصہ ہے۔ لیکن نئے عہد نامہ میں جب غیر قوموں کو بھی خدا نے اپنی امت ہونے کا درجہ دیا تو یقیناً ہم وثوق سے کہہ سکتے ہیں کہ یہ آیات غیر قوموں کو بھی خدا کی اُمت ہونے کا درجہ دیتی ہیں۔

اب ہمیں چاہئے کہ ہم خدا کے مخالفین کی طرف توجہ نہ کریں بلکہ خداوند خدا کی طرف رجوع کریں۔ یوں ہم ایمان لانے سے خدا کے لئے الگ ہو جاتے ہیں مقدس قوم بن جاتے ہیں۔ اور ہم فتح مند بن جاتے ہیں۔

پرانے عہدنامہ کا یونانی ترجمہ جسے ہفتادہ ترجمہ کہتےہیں اس آیت کو ان معنوں میں بڑا خوبصورت اندازمیں بیان کرتا ہے جس طرح یعقوب نے داوُد کے خیمہ کے کھڑے کئے جانے کا بیان کرتے ہوئےغیرقوموں کو بھی نجات میں شامل کیا ہے۔ پس خداوند چاہتا ہے سب قومیں جو اُس کے نام سے کہلاتی ہیں اُسے تلاش کریں۔ اس آیت کی اور اقتباس کی تشریح یہودیوں کے دنوں میں اس طرح نہیں کی گئ ہو گی۔ لیکن نئے عہد نامہ میں خدا نے ممکن کیاکہ غیر قوم لوگ اس آیت مبارکہ کے مطابق یہ سعادت حاصل کریں کہ خداوند خدا کی اُمت بن جائیں۔

غیر قوم اور نامختون ایمانداروں کے لئے یہ استحقاق ہے جس میں خدا نے ہمیں زندہ امید عطا کی ہے۔ تاکہ اُس کے گھرانے لوگ بن جائیں۔ پس خدا نے اپنے لوگوں کو اپنی اُمت بنا کر اپنے لئے الگ کر لیا۔اس سے مراد بنی نوع انسان کے لئے اطمینان ہے۔ ہفتادی ترجمہ کے مطابق اسے مراد غیر قوموں کی نجات بھی ہے۔ پس یعقوب کا بیان اس بات کی تصدیق کرتا ہے کہ خدا نے غیر قوموں کو بھی نجات میں شامل کیا۔

پس خدا چاہتا ہے کہ غیر قومیں خداوند کو تلاش کریں اور اُس کے نام پر ایمان لائیں۔ پس جو اُس کی طرف رجوع ہوتے ہیں خداوند انہیں نام لے کر بُلاتا ہے ۔ پس جس طرح بنی اسرائیل قوم خدا نے اپنے لئے چنا اور الگ کیا اسی طرح غیر قوموں کو بھی ایمان کے وسیلہ سے اپنی اُمت ہونے کا درجہ دیا ہے۔ لیکن بنی اسرائیل نے حسد اور مخالف کی بنا پر مسیحیوں کو بہت ستایا اور اُنہیں خارج الدین قرار دیا اور بدعتی فرقہ قرار دیا۔ اور اُن سے ہمیشہ نفرت ہی کرتے رہے۔

جس طرح غیر قوم لوگوں نے خدا کی تلاش کی خدا اُنہیں سرفرازی اور فتح مندی عطا کرتا رہا۔ پس اخیر زمانہ میں ہمیں خداوند خدا کی تلاش کرنے کی ضرورت ہے تاکہ نجات پائیں۔ خداخود بھی یہی چاہتا ہے کہ ہم اُسے تلاش کریں۔ اس کے ساتھ ساتھ خدا کھوئے ہوؤں کی خود بھی تلاش کرتا ہے۔ یسعیاہ ، یرمیاہ، اور زکریاہ ۱۱ ویں باب کے مطابق خدا نے یسوع مسیح کے معرفت اپنے فضل کے بہت سے وعدے کئے جن کا ثبوت نئے عہدنامہ میں یسوع مسیح کا تجسم ہے۔

اس آیت میں عالمگیر نجات کا پیغام موجود ہے۔ اور خدا ہر کسی کی نجات کا منتظر ہے۔تاکہ سب قبول کریں اور ایمان لا کر نجات پائیں۔ پس یہودیوں اور مخالفین کی مخالفت کے باوجود خدا اُن لوگوں کو بُلاتاہے جو اُس پر توکل کرتے اور بھروسہ کرتے ہیں۔ اس لئے وہ چاہتا کہ سب لوگ نجات کی خبر سُنیں تاکہ نجات پائیں۔یسعیاہ ۴۵ واں باب اور دوسرے انبیا بھی یسوع مسیح کی ابدی بادشاہت اور نجات کا بیان کرتے ہیں۔

خدا نے بنی اسرائیل کو چنااور اُن لوگوں کو بھی نجات عطا کی جو اُس پر ایمان لائے خواہ وہ غیر قوم میں سے کیوں نہ ہوں۔ یسوع مسیح اگرچہ ابدی بادشاہ ہے تو بھی وہ خادم بنا۔ یوں ہم سردار کاہن کی مملکت کے لوگ بن گئے ہیں جو ہمارا درمیانی ہے۔ اور اُس کے وسیلہ سے ہمارا خدا کے ساتھ ملاپ ہوا ہے۔ یوں یہواہ یری نہ صرف بنی اسرائیل کا مہیا کرنے والا بنا بلکہ نئے عہد میں غیر قوموں کا بھی۔ تاہم یہ ان کے لئے ممکن ہے جو خدا کا خوف مانتے اور اُس کی پیروی کرتے ہیں۔

یوں خدا لوگوں کے دلوں کو قائل کرتا ہے کہ وہ نجات کے لئے اپنے دلوں کھولیں اور یوں ہمارے دل اُس کا مسکن بن جائیں۔ پس ہم نے بھی خداوند خدا کی نبوتیں کلام مقدس میں سے پڑھی ہیں، یسعیاہ ۵۳ ویں باب کی ساری حقیقت کو بھی دیکھا ہے۔ یعنی یسوع مسیح کے دکھوں کو جس کے وسیلہ سے ہماری نجات ممکن ہوئی ہے۔ ہم خداوند یسوع مسیح پر ایمان رکھتے ہیں، اُس کے وسیلہ سے نجات پر بھی بھروسہ رکھتے ہیں۔ یہواہ خدانے اس نجات کا وعدہ ہمارے ساتھ پرانے عہدنامہ میں کِیا ہے۔ جس کی تکمیل نئے عہد نامہ میں یسوع مسیح کے وسیلہ سے ہوئی ہے۔ اب ایمان لانے والوں کو وہ اپنے جلال کے لئے استعمال کرتاہے۔

خدا خود ہمارے درمیان آیا اور اپنا خیمہ لگایا تاکہ ہمیں اطمینان اور نجات بخشے۔ متی کی انجیل میں بھی بیان ملتاہے اور اس آیت کا اقتباس کِیا گیاہے کہ مَیں نے مصر سے اپنے بیٹے کو بُلایا۔ خدا نے ہمیشہ بنی اسرائیل سے پیار کیا اور انہیں غیر قوموں کے ہاتھوں سے بچاتا رہا ہے۔ پس کلام مقدس میں خدا کے بہت سے وعدے بنی اسرائیل کے ساتھ کئے گئے ہیں جن میں خدا نے اُنہیں اپنا کہا ہے اور وہ

اُس کی برگزیدہ قوم ہے۔ خدا نے حیرت انگیز طریقوں سے بنی اسرائیل کی نگہداشت اور حفاظت کی اور انہیں کبھی اپنے نجات سے غفلت نہیں رکھا۔خدا نے یسوع مسیح کی بادشاہی اور آمد کا ایک وعدہ بھی بنی اسرائیل کے ساتھ ہی کیا، غیر قومیں تو ایمان کے وسیلہ سے اس وعدہ میں شریک ہوئی ہیں۔

پس پطرس کی تقریر کی تائید اس بات سے بھی ہوتی ہے کہ خدا نے اپنے منصوبے میں غیر قوموں کو بھی شامل کیا۔ اور غیر قومیں یسوع مسیح کی بادشاہت کا حصہ بن گئیں۔ اور ایمان لانے سے خداوند کی نجات میں شریک ہوئیں۔

پس میرا فیصلہ یہ ہے کہ جو غیر قوموں میں سے خدا کی طرف رجوع ہوتے ہیں ہم اُن کو تکلیف نہ دیں۔ (اعمال15:19)

اب یعقوب اپنی رائے دیتا ہے اور دل کا خیال پیش کرتا ہے ۔ کیونکہ وہ خود بھی کلیسیا کا بزرگ تھا اور یروشلیم کی کلیسیا کی گلہ بانی کر رہا تھا۔ وہ عاقل شخص تھا اور صاحبِ قدر تھا پس سب یہودی مختون ایماندار اُس کی عزت کرتے تھے ۔ اور وہ معتبر شخصیت تھا۔ لیکن وہ سب روایات اور قوانین جن کا شریعت میں بیان ہے، اُن کے بارے میں وہ کہتا ہے کہ غیر قوموں کو تنگ نہ کریں ۔

یوں وہ غیر قوم میں سے لوگوں کو کلیسیا میں شامل ہونے پر کسی قسم کی الجھن میں نہیں ڈالنا چاہتے۔ بلکہ اُن کی حوصلہ افزائی کرنا چاہتے ہیں کیونکہ نئے عہد میں نجات کے حصول کا انحصار

شریعت پر عمل کرنا نہیں ہے۔ پس وہ اس اصطلاح کو استعمال کرتا جو پرانے عہدنامہ میں بھی استعمال ہوئی ہے، یعنی انکو تکلیف نہ دیں۔ یہاں جس تکلیف کا بیان ہے اس سے مراد یہودی شریعت کے مطابق ختنہ اور اس جیسے دوسری رسومات پر عمل کرنا ہے۔

کیونکہ خدانے اپنے دل کھولا ہے اور کچھ نیا اور انوکھا کام ہوا ہے جس کے وسیلہ سے خدا نے غیر قوموں کو بھی نجات دی ہے۔ اور یہ بات تو طے ہے کہ یہ عظیم فضل یسوع مسیح کی موت اور قیامت کی وجہ سے ہوا ہے۔ ہم خدا کو مقدس بن گئے ہیں اب وہ ہمارے دلوں میں سکونت کرتا اور ہمارے ساتھ رفاقت رکھتا ہے۔ پس یعقوب کہتا ہے کہ ہم خداوند خدا کی طرف رجوع لانے والوں کو یوں تکلیف میں نہ ڈالیں۔

مگر اُن کو لکھ بھیجیں کہ بُتوں کی مکروہات اور حرامکاری اور گلا گھونٹے ہوئے جانوروں اور لُہو سے پرہیز کریں۔ (اعمال15:20)

کونسل کا رخ اس طرف جا رہا ہے کہ وہ غیر قوموں میں سے کلیسیا میں شامل ہونے والوں کو کسی قسم کی الجھن اور تکلیف میں نہ ڈالیں تاکہ یہ اُن کے لئے بوجھ نہ رہے۔ پس انطاکیہ سے آئے ہوے معترضین کے لئے یہ بات واضح ہو رہی تھی کہ ختنہ اور شریعت کی دوسری باتوں پر نجات کے لئے انحصار کرنے کی ضرورت نہیں۔ اعمال کی کتاب کے پندرہویں باب کا آغاز اُن فریسیوں سے ہوتا ہے جو نام نہاد مسیحی تھے اورختنے سمیت شریعت کی دوسری تمام باتوں پر عمل پیرا ہونے کے لئے انہیں

قائل کر رہے تھی۔ یہ لوگ یسوع مسیح کی فضل سے منسلک نہیں لگتے بلکہ کسی اَور گروپ کے لوگ لگتے ہیں۔ جو یسوع مسیح کے فضل پر انحصار نہیں کر رہے ہیں۔

حالانکہ رسولوں کی تعلیم کے مطابق نجات کا کام تو ایمان لانے یا نہ لانے سے مکمل یا ختم ہو جاتا ہے۔ پاکیزگی اور نجات کا تعلق یسوع مسیح سے ہے۔ اُس پر ایمان لانے سے ایسا ممکن ہے۔ تقدیس کا عمل نئے عہد میں یسوع مسیح کے خون سے ہو جاتا ہے۔

کُرنیلیس کی تقدیس اور نجات یسوع مسیح پر ایمان لانے ممکن ہوئی بلکہ اُس نے عید پینتی کوست کا تجربہ کیِا اور غیر زبان بولنے لگا۔ نہ صرف کُرنیلیس بلکہ اُس کے گھرانے میں موجود آئے ہوئے سب مہمان رُوح القدس سے معمور ہوئے۔ یسوع مسیح نے ہماری تقدیس اور نجات کا پورا پورا انتظام کیِا ہے۔ اُس نے گناہ کی غلامی اور ابلیس کے اختیار سے ہمیں چھڑایا ہے اپنے پاک نام کے وسیلہ سے تاریکی سے نکالا ہے۔

یوحنا کی انجیل یسوع مسیح کی الوہیت کے ساتھ ساتھ اُس پر ایمان لانے کے وسیلہ سے نجات کی تکمیل کا درس دیتی ہے۔ اسی لئے یعقوب کہتا ہے کہ ہم انہیں پریشان نہ کریں ، انہیں شریعت پر عمل کرنے کے بارے میں تکلیف نہ دیں۔ ساری شریعت پر عمل کرنا تو یعقوب نے مقصود نہ جانا لیکن چار ایسی چیزیں ضرور بیان کی ہیں جن سے انہیں پرہیز کرنا چاہئے۔ کہ وہ بتُوں کی مکروہات سے بچیں،یعنی بُت پرستی سے باز رہیں۔ بُتوں کی مکروہات بعض دفعہ بُتوں کی قربانیوں کی صورت میں

سامنے آتی تھی۔ اس سے گریز کرنا کو کہا گیاہے۔ اس کے علاوہ حرامکاری، گلا گھونٹے ہوئے جانوروں اور اُن کے لُہو سے پرہیز کریں۔ کیونکہ یہ وہ عام چیزیں جو بنیادی طور پر بنی اسرائیل کے لئے بھی ممنوع تھیں۔ لیکن یعقوب نے غیر قوم لوگوں میں سے اُن باتوں پر نظر کی جو خدا کی مرضی اور اُس کے قوانین کے خلاف ہیں جو نئے اور اور پرانے عہدنامہ کی علمِ الٰہی کے مطابق واجب نہیں ہیں۔ پس ان چیزوں کو یعقوب نے منع قرار دیا جن کی مشق غیر قومیں کرتی تھیں۔بجائے اس کے کہ ساری باتوں کا بوجھ اُن پر ڈالا جائے۔ انہیں صرف ان چیزوں سے منع کر دیا جائے جو خدا کی الوہیت کے منافی ہیں۔ پس اُنہیں ایسی باتوں سے گریز کرنے کے لئے کہا گیا۔

اگر بنی اسرائیل کی تاریخ پر نظر دوڑائیں تو بنی اسرائیل کی شمالی سلطنت ۷۲۲ قبل از مسیح میں برباد ہوئی اور شاہِ اسور کے ہاتھوں تباہ حال ہو گئی۔ اور یہودی پراگندہ ہو گئے، اس شمالی سلطنت میں بنی اسرائیل کے دس قبیلے شامل تھے، ان کی تباہی اور بربادی کی وجہ بنی اسرائیل کا گناہ تھا کیونکہ وہ ایزبل اور بعل کی تعلیم کے پیروکار اور غیر قوموں کے دیوی دیوتاؤں کے ماننے والے بن گئے تھے۔ پس خدا نے انہیں ان کے حال پر چھوڑ دیا اور وہ تباہی اور بربادی کاشکار ہے۔ کیونکہ اپنے ایسے کردار سے اُنھوں نے خدا کو غضب ناک کیا۔

اور اسرائیل کی جنوبی سلطنت جس میں دو قبیلے شامل تھے ۵۸۶ تا ۵۸۷ قبل از مسیح میں شاہِ بابل نبوکد نضر کے ہاتھوں برباد ہوئے۔ یروشلیم کا محاصرہ کیا گیا اور شاہی خاندان اور اُمرا اور پڑھنے لکھے اشخاص کو اسیر کر کے اپنے وطن لے گئے ۔

پس یسوع مسیح کی بادشاہی جس کا تعلق مستقبل یا اخیر زمانہ سے تھا، اب واقع ہوئی ہے، بے شک جو ایمان لائے ہیں وہ ہزار سالہ بادشاہت میں بھی اُس کے ساتھ شریک ہونگے۔ یسوع مسیح کی بادشاہی کا عملی اظہار یسوع مسیح کا تجسم ہے، جس میں اُس نے جسم اختیار کیِا اور یوں خدا نے آدمیوں کے درمیان اپنا خیمہ لگایا۔

لیکن خدانے یہوداہ کی سلطنت کو بحال کیِا اور یہودیوں کو غیر قوموں کے ہاتھوں سے چھڑا کر انہیں اپنے ملک میں فراہم کیِا۔ اسرائیل قوم خدا کی برگزیدہ اور چنی ہوئی کہلاتی ہے۔ خدا اگرچہ اُن سے خفا ہوتا ہے تاہم انہیں ترک نہیں کرتا ، وہ اُن کی فریاد پر اپنے کان لگائے رہتا ہے ۔ تاہم وہ کسی کا طرف نہیں ہیں۔ اسلئے یعقوب نے کہا کہ غیر قومیں بتوں کی مکروہات سے پرہیز کریں۔ تاکہ خدا کو غضب ناک نہ کریں ۔ یسوع مسیح ابنِ داؤد ہونے کی حیثیت سے اپنی سلطنت کو قائم کرتا ہے۔ پس خدا داؤد کی سلطنت کو قائم کرتا ہے اور یسوع مسیح ابدی بادشاہ اس پر حکمران ہے۔

خدا نے یسوع مسیح کی معرفت کلیسیا کو اپنا مسکن بنایا ہے، اور خدا ہمارے دلوں میں سکونت کرتا ہے۔ تاکہ گناہ کا ہم پر کوئی اختیار باقی نہ رہے۔ اور ہم تاریکی میں نہ رہیں۔ اسلئے بُتوں کی مکروہات سے خدا کو نفرت ہے۔ پس کلیسیا یسوع مسیح کی بادشاہی میں اخیر زمانہ میں رہ رہی ہے۔ وہی ہمارا منجی اور ہمیں رہائی دینے والا ہے۔ پس جب ہم خود کو خداوند خدا کے تابع کرتے ہیں تو ہماری اپنی ذات اُس کی ذات بن جاتی ہے اور ہمارے گھر اُسکے گھر بن جاتے ہیں کیونکہ وہ خالق اور مالک ہے ۔وہ

اپنی ابدی نجات باعث ہمارے ساتھ اپنے تعلق کو بہتر کرنے کا خواہاں ہے۔پس وہ تعلق کی بحالی کا انتظام بھی خود ہی کرتا ہے اور اسے پورا کرنے کے لئے حصول کے لئے ہماری مدد بھی خود ہی کرتا ہے۔ اور ہمیں نیا مخلوق بننے کا شرف حاصل ہوتا ہے، جس طرح ایماندار مسیح میں مرتا ہے اسی طرح اب وہ اُس میں زندہ رہتا ہے ۔بدی کی قوتوں سے رہائی دیتا ہے ۔ پس اب ہمیں اپنے کامل ایمان کے باعث بدی کی قوتوں سے بچنے کے لئے بذاتِ خود تگ و دو کرنے کی ضرورت نہیں رہتی ہمیں صرف اس کے فضل کو قبول کرنے کی ضرورت ہے ۔جب شیطان ہمیں دُور کر تا ہے تو خداوند خدا اپنے فضل سے ہمیں اپنے پاس بُلا لیتا ہے۔ہمیں اپنی کامل نجات کے لئے اُس پر بھروسہ کرنے کی ضرورت ہے کیونکہ ہم اپنی طاقت ، قوت اور عقل سے کچھ نہیں کر سکتے لیکن خداوند خدا کی قوت اور قدرت اسے ایسا ہونا ممکن ہے ۔ پس ہمیں ہمیں شیطان اور گناہ کی غلامی سے رہائی پانے کے لئے خداوند خدا کے ساتھ رفاقت رکھنے کی ضرورت ہے۔

یوں ہمیں اُس کی بادشاہی میں داخل ہونے کا حق ملا ہے اور ہر طرح کی تاریکی سے چھٹکارا ملاہے۔ یوں ہمیں بچالیا گیاہے ۔ پس ہم جن اختیارات کے تابع تھے اور وہ ہم پر حکمرانی کرتے تھے خداوند خدا نے ہمیں ان سے رہائی اور آزادی بخشی ہے۔

عاموس نبی کتاب سے لیا گیا اقتباس ان الفاظ سے ختم ہوتاہے کہ ''یہ وہی خدا فرماتا ہے''۔ چونکہ خدا کا موجودہ مقصد یہ ہے کہ غیر قوموں میں سے اپنے نام کی ایک امت بنا لے۔ اسلئے یعقوب خبردار کرتا ہے کہ ہم ان کو تکلیف نہ دیں ۔ یعنی اُن کو موسیٰ کی شریعت کے ماتحت ہونے پر مجبور نہ کریں۔ جہاں تک نجات کا تعلق ہے تو اسکے لئے صرف ایمان ہی درکار ہے۔

البتہ یعقوب نے یہ رائے دی کہ انطاکیہ کی کلیسیا کو خط لکھیں اور وہاں کے مقدسوں کو نصیحت کریں کہ بُتوں کی مکروہات اور حرامکاری اور گلا گھونٹے ہوئے جانوروں اور لُہو سے پرہیز کریں۔ اس مسئلے کا فیصلہ ہو چکا ہے کہ مگر اس نصیحت کا تعلق یہودی اور غیر ایمان داروں کے درمیان رفاقت کے ساتھ ہے۔ اس ہدایات پر عمل نجات کی شرط نہیں ہے۔ لیکن ابتدائی کلیسیا کو ہر طرح کی پھوٹ اور تفرقے سے بچانے کے لئے یہ نصیحت بڑی اہمیت رکھتی ہے۔

بتوں کی مکروہات سے مراد کھانے پینے کی وہ چیزیں ہیں جو بُتوں کی نظر کی گئی ہوں۔ اگر غیر قوم ایماندار یہ چیزیں کھاتے رہتے تو اُن کے یہودی بھائی سوچ سکتے تھے کہ انہوں نے بُت پرستی ترک بھی کی ہے یا نہیں۔ اگرچہ غیر مسیحیوں کو ایسی چیزیں کھانے کی آزادی ہو سکتی تھی لیکن یہ کمزور یہودی بھائیوں کے ٹھوکر ثابت ہو سکتی تھی ۔اسلئے درُست نہ تھیں۔ کیونکہ کونسل میں ہونے والی اس بات کا مدعا یہ بھی تھا کہ وہ غیر قوم لوگوں کی حوصلہ افزائی بھی کریں لیکن دوسروں کے لئے ٹھوکر بھی نہ بنیں۔ اسلئے خدا نے انطاکیہ اور لُسترے اور دربے اور کُپرس کے بہت سے لوگوں کو اپنے لوگوں میں شامل ہونے دیا۔ کیونکہ انہوں نے خدا کے فضل پر انحصار کیا۔

عاموس کی کتاب سے لئے گئے اقتباس کا تعلق یسوع مسیح کی بادشاہت کے زمانہ سے بھی ہے،پس یسوع مسیح نے کچلے ہوؤں کو آزاد کیا اور قیدیوں کو رہائی بخشی، اندھوں کو بینائی عطا کی۔ یوں اُس نے لوگوں کی زندگیوں کو بحال کیا۔ یوں ۲۶ ویں آیت کو ہم انتخاب یا الیکشن نہیں کہہ سکتے ۔ اور نہ ہی لوگوں کو چناؤ خدا کا علمِ سابق ہے۔ بلکہ ہر ایک ایمان لانے والے کے لئے خدا مہربان ہے۔ جیساکہ یسوع مسیح نے پانچ ہزار سے زیادہ لوگوں کو کھانا کھلایا۔ اور انہیں اطمینان دیا۔ خدا چاہتا ہے کہ سب لوگ اُسے تلاش کریں۔ہفتادی ترجمہ میں خداوند کو تلاش کرنے کا مطلب خداوند کے اطمینان میں داخل ہونا ہے۔ یوں اس آیت کے معنی اَور بھی وسیع تر ہو جاتے ہیں۔

یسوع مسیح نے ہر طرح کی نظریاتی اور کٹر قسم کی سوچ کا محاسبہ کیا اور یہودیوں سے ہر غلط بات پر تکرار کیا لیکن ہر ضرورت مند کو تسلی اور اطمینان اور تشفی عطا کی۔ یوں ہم کہہ سکتے ہیں کہ داؤد کے خیمہ کو کھڑا کرنے کے لئے یسوع مسیح نے کام کیا تاکہ اپنے لوگوں کو بحال کرے۔ پھر بھی وہ یسوع مسیح اور رسولوں کے مخالفت کرنے سے باز نہیں آتے تھے۔ ہر لمحہ اور ہر طرح سے رسولوں کی راہ میں رکاوٹیں کھڑی کرتے تھے۔ خداوند اُن غیر قوم لوگوں کو کبھی بھی رَد نہیں کریگا، لیکن جو اُس کے پاس آئیگا،اُسے نجات بخشے گا۔

اس سے بائبل مقدس کی حقیقت سے اخیر زمانہ میں غیر قومیں بھی واقف ہونے لگی ہیں۔ خداوند خود بھی کھوئے ہوئے ابنِ آدم کو ڈھونڈنے نکلا ہے اور تلاش کرتا ہے کہ اے آدم تُو کہاں ہے۔

یوں خدا غیر قوموں کو اپنے پاس بُلاتا ہے اور تلاش کرنے والوں کے بارے میں کہتا ہے کہ وہ سب اُس کے نام سے کہلائیں۔ خداوند کو تلاش کرنے سے مراد ہم اُس پر بھروسہ اور توکل کرنا کہہ سکتے ہیں، یہواہ خدا ہماری مدد اور حفاظت کرتا ہے۔

اس کا مطلب ہرگز نہیں کہ خدانے بنی اسرائیل کو ترک کر دیا ہے بلکہ اُن کے بارے میں خدا کہتا ہے کہ اُس نے مصر سے اپنے بیٹے کو بُلایاہے، نبوتی طور پر اسرائیل کو خدانے اپنا بیٹا کہا ہے۔ خدا نے اُن کے آباؤ اجداد سے کئے ہوئے وعدے پورے کئے ہیں۔ اور اُنہیں نجات سے غافل نہیں رکھا۔ وہ ابرہام کے وعدوں میں شریک ہوئے اسی طرح خدا نے غیر قوموں کو بھی ایمان رکھنے کے باعث ابرہام کے وعدوں میں شامل کیا ہے۔

پس پطرس اور پولس کی بیانات کے بعد یعقوب بھی غیر قوم نامختون ایمانداروں کی حوصلہ افزائی کرتا ہے تاکہ وہ شریعت کے احکام کو بوجھ نہ سمجھیں یوں وہ اُس ایمان سے پھر جائیں جو یسوع مسیح پر لائے ہیں اور اپنی نجات کھو بیٹھیں۔ پس رسول اس بات کی غور کر رہے ہیں وہ نہیں چاہتے ہیں یہ بوجھ نئے ایمانداروں پر ڈالیں کیونکہ وہ خود بھی اس بات کا پرچار کر چکے ہیں کہ نجات شریعت پر عمل کرنے سے نہیں بلکہ یسوع مسیح پر ایمان لانے سے ملتی ہے۔ اور یقیناً یہ بات اسی طرح ہے کیونکہ یسوع مسیح میں شریعت کی ساری باتیں پوری ہوتی ہیں۔ اور وہی نجات کے لئے کامل اور واحد وسیلہ سے ذریعہ ہے۔

یہودی تو اس بات کے بالکل خلاف تھے اور وہ خدا کے اس بھید کو سمجھ بھی نہیں رہے تھے لیکن خدا اُن کی سوچ کے برعکس یہ کام کر رہا تھا اور خدا نجات کی بخشش جاری کر رہا تھا۔یہودی اس بات پر بڑی غور کرتے تھے وہ رسولوں اور کلیسیا کی ترقی پر کُڑھتے تھے اسی لئے سخت قسم کی مخالف کرتے تھے۔ لیکن خدا کے بھید کو سمجھنے کی کوشش نہیں کر رہے تھے۔ خدا کے منصوبے کے مطابق یہ سب کچھ یسوع مسیح کی قیامت کی وجہ سے ہوا، اُس نے موت پر فتح پائی وہ کامل انسان تھا اُس نے اپنے اختیار سے ہر ایک تاریکی کے کام کو کچلا اور ہمارے لئے کامل قربانی گزرانی تاکہ ہم نجات پائیں۔ یوں یسوع مسیح ہمارا فدیہ دینے والا ٹھہرا۔

پس یعقوب نے اپنی بات کو جاری رکھتے ہوئے کہا کہ ہم اُن باتوں سے اُنہیں منع رہنے کی ہدایت کریں جو زیادہ قابلِ قبول نہیں ہیں۔ یا جو واقعی خدا کی ذات کے بھی برعکس ہیں۔کیونکہ ان باتو ں سے تو کبھی بھی خدا اتفاق نہیں کریگا کہ وہ بتوں کی مکروہات میں شریک ہوں اور حرامکاری کریں۔ اور جسم کی جان خون میں ہے۔اسلئے یعقوب نے لہو سے بھی پرہیز کرنے کو کہا۔یہ کوئی شریعت نہیں بلکہ وہ یہودیوں مختون ایمانداروں کے ساتھ میل جول کے لئے اُسے بڑے تضاد کو ختم کرنا چاہتا تھا۔ جو غیر قوموں میں پایا جاتا تھا۔ تاکہ یہودیوں کے لئے ٹھوکر کا باعث نہ ہو۔

کیونکہ قدیم زمانہ سے ہر شہر میں موسیٰ کی توریت کی منادی کرنے والے ہوتے چلے آئے ہیں اور وہ ہر سبت کو عبادتخانوں میں سُنائی جاتی ہے۔ (اعمال15:21)

اس آیت سے پتہ چلتا ہے کہ آیت ۲۰ کی وضاحت کیوں کی گئی ہے کیونکہ ہر شہر میں یہودی موجود تھے ۔ اور اُن کو شروع ہی سے تعلیم دی جا رہی تھی کہ بُتوں کی قربانیوں اور حرامکاری اور گھلا گھونٹے ہوئے جانوروں اور اور خون سے پرہیز کریں۔ اسی لئے یعقوب ان باتوں سے خبر دار کرتا ہے۔

''اس پر رسولوں اور بزرگوں نے ساری کلیسیا سمیت مناسب جانا کہ اپنے میں سے چند شخص چن کر پولس اور برنباس کے ساتھ انطاکیہ کو بھیجیں یعنی یہوداہ کو جو برسبّا کہلاتا ہے اور سیلاس کو۔ یہ شخص بھائیوں میں مقدم تھے۔ (اعمال15:22)

چنانچہ حتمی طور پر فیصلہ ہو گیا کہ غیر قوموں کو نجات پانے کے لئے ختنہ کرانے کی ضرورت نہیں۔ اگلا قدم یہ تھاکہ ان باتوں کو لکھ کو انطاکیہ کی کلیسیا میں بھیجا جائے۔ یروشلیم کے رسولوں اور بزرگوں نے ساری کلیسیا سمیت یہوداہ کو جو برسبا کہلاتا ہےاور سیلاس کو اس مقصد کے لئے نامزد کیا۔ یہ دونوں شخص بھائیوں میں مقدم تھے۔ کہ یہ پولس اور برنباس کے ساتھ انطاکیہ میں جائیں۔ یہ سیلاس وہی شخص ہے جو بعد میں پولس کا سفری ساتھی بنا۔ اسے خطوط میں سلوانس کے نام سے بھی یاد کیا جاتا ہے۔ اس آیت میں یہوداہ جو برسبا کہلاتا ہے اس کے متعلق کوئی خاطر علم نہیں کہ وہ کہاں کا رہنے والا تھا اور کون تھا۔ لیکن سیلاس کے بارے میں یہ ہے کہ آگے چل کر پولس کے ساتھ میں پیش پیش دکھائی دیگا۔ یروشلیم کی کلیسیا کا رُکن اور رومی شہری تھا۔ سیلاس کا عبرانی نام ساؤل تھا۔ وہ خود صاحبِ علم تھا اور مُعلم بھی تھا۔ ایک عاقل شخص اور خدمت میں دلیر تھا۔ انجیلی تاریخ میں نہایت اہم شخص تھا۔

اور ان کے ہاتھ یہ لکھ بھیجا کہ انطاکیہ اور سوریہ اور کلکیہ کے رہنے والے بھائیوں کو جو غیر قوموں میں سے ہیں رسولوں اور بزرگ بھائیوں کا سلام پہنچے۔(اعمال23:15)

انطاکیہ میں جو خدمت گزار بھائی رہتے تھے انہیں یسوع مسیح کے نام کے وسیلہ سے ایماندار اور مسیحی قبول کیا تھا،یہاں سلام بھیجنے کا مقصد اُنہیں دلی طور پر قبول کرنا ہے ۔ تاکہ غیر قوموں میں مسیح یسوع پر ایمان لانے والے احساسِ کمتری کا شکار نہ ہوں ۔ اور یوں وہ مختون ایمانداروں اور فریسیوں کی جانب سے ٹھوکر نہ کھائیں۔

پس انہوں نے انطاکیہ اور سوریہ اور کلکیہ کے غیر قوم لوگوں کو رسولوں اور بزرگوں کا سلام دیا تاکہ غیر قوموں میں سے یسوع مسیح کے قبول کرنے والوں کا خیر مقدم کیا جائے۔ کلکیہ ترسس شہر کا ایک علاقہ ہے۔ اور پولس خود ترسس کا رہنے والا تھا۔ اس خیر مقدم کے لئے زیادہ تر یونانی لوگ جو یسوع مسیح کے پر ایمان لائے تھے، شامل کئے گئے اور اُن کی حوصلہ افزائی کی۔

چونکہ ہم نے سُنا ہے کہ بعض نے ہم میں سے جن کو ہم نے حکم نہ دیا تھا وہاں جا کر تمہیں اپنی باتوں سے گھبرا دیا اور تمہارے دلوں کو اُلٹ دیا۔ (اعمال24:15)

یہاں پہلے ہی الفاظ یہ بولے گئے کہ ’’ ہم نے حکم نہ دیا تھا‘‘۔ یعنی رسولوں نے اس بات کا ازالہ کیا جو پندرہویں باب کے آغاز میں بعض فریسی آ کر یہ تعلیم دینےلگے کہ غیر قوموں میں سے مسیحی ہونے والوں کو ختنہ اور شریعت کی دوسری باتوں کی پیروی کرنے چاہئے۔ جبکہ رسولوں نے ایسا حکم

جاری نہیں کِیا تھا۔ سیلاس اور یہوداہ نے انطاکیہ اور دوسری کلیسیاؤں کو یہ باور کرایا کہ انہیں ہم نے نہیں بھیجا تھا بلکہ وہ خود اپنی مرضی سے ایسا کرنے کے لئے آئے تھے۔ پس یہ جھوٹے رسول تھے جو فریسیوں میں سے آکر غیر قوم نا مختون ایمانداروں کو ایسی باتوں میں الجھا رہے تھے۔ انہیں رسولوں کی طرف سے کسی قسم کا کوئی اختیار نہیں دیا گیا تھا۔ کیونکہ نجات کوئی چھوٹی بات نہیں ہے کہ اگر لوگ اُلجھ جائیں تو نجات کیسے پائیں گے پس نجات کے لئے یسوع مسیح کا فضل کافی ہے اور یہی حقیقی علمِ الٰہی ہے۔

اسلئے ہم نے ایک دل ہو کر مناسب جانا کہ بعض چنے ہوئے آدمیوں کو اپنے عزیزوں برنباس اور پولس کے ساتھ تمہارے پاس بھیجیں۔یہ دونوں ایسے آدمی ہیں جنہوں نے اپنی جانیں ہمارے خداوند یسوع مسیح کے نام پر نثار کر رکھی ہیں۔ (اعمال15:25-26)

اس بات کا تعلق پچھلی آیت سے جو رسولوں نے کہا تھا کہ ہم نے اُنہیں حکم نہیں دیا تھا۔ پس یروشلیم کی کونسل نے اپنے عزیز بھائیوں پولس اور برنباس کو غیر قوم بھائیوں کے پاس بھیجا تاکہ اُن کی حوصلہ افزائی کریں اور جس بات کا مسئلہ پیش آیا ہے اسے حل کِیا جائے۔ کیونکہ ان دونوں بھائیوں نے اپنی جانیں یسوع مسیح کے جلال کے لئے وقف کر رکھی ہیں۔ تاکہ غیر قوموں میں یسوع مسیح کے نام کی منادی باوجود مشکلات کے بھی جاری رکھیں۔ پس جب انہوں نے انطاکیہ اور اکنیم اور دوسرے علاقوں میں اپنا پہلا مشنری سفر جاری کِیا تو لوگوں نے دل سے انہیں قبول کِیا گو کہ یہودیوں کی طرف سے انہیں رکاوٹ کا سامنا ہوا اور انہیں رَد کِیا گیا لیکن غیر قوموں نے دل سے

قبول کیِا اور ایمان لائے۔ پرانے عہد نامہ میں ہمیں خداوند خدا کے نام پر اپنی جانیں نثار کرنے واوں کابیان ملتا ہے دانی ایل نے خداوند کی تکفیر نہ کی بلکہ شیروں کی غار میں پڑنا قبول کر لِیا۔ مکابیوں نے خداوند نام کے لئے اپنی غیرت کو قائم رکھا اور موت تک برداشت کی۔اسی طرح کی بہت سے مثالیں میں پرانے عہد نامہ سے ملتی ہیں۔

چنانچِہ ہم نے یہوداہ اور سیلاس کو بھیجا ہے ۔ وہ یہی باتیں زبانی بھی بیان کرینگے۔ (اعمال15:27)

یروشلیم سے بزرگوں اور رسولوں نے کونسل میں قبول کی جانے والی باتیں لکھ کر انطاکیہ اور غیر قوموں نا مختون مسیحی ایمانداروں کے لئے بھیجِیں۔لیکن ساتھ ہی دو بھائیوں یعنی یہوداہ اور سیلاس کو ان کی تسلی کے لئے یہ باتیں زبانی بیان کرنے کو بھی کہا۔

کیونکہ رُوح القدس نے اور ہم نے مناسب جانا کہ ان ضروری باتوں کے سوا تم پر اَور بوجھ نہ ڈالیں۔(اعمال15:28)

ساری شریعت پر عمل کرنے کا حکم غیر قوم لوگوں کے لئے بوجھ تھا۔ پس انہوں نے کلیسیا کی حوصلہ افزائی کہ اس بوجھ سے فکر مند نہ ہوں۔ ہم شریعت کے بھاری باتوں کا بوجھ تم پر نہیں ڈالیں گے۔ لیکن صرف ان باتوں سے جو مسیحی کلیسیائی زندگی میں دوسرے مختون ایماندار سے فرق نہ ہوں۔ کیونکہ وہ ایمان لانے کے وسیلہ سے نئی زندگی کا آغاز کر چکے تھے۔ اسلئے پاک رُوح نے رسولوں کو ہدایت کی کہ اُن کی حوصلہ افزائی کریں اس آیت میں خصوصیت کے ساتھ پاک رُوح کے حکم کا ذکر

ہے۔ پس ہم کہہ سکتے ہیں کہ نبوت کی باتیں بیان کرنے میں پاک رُوح رسولوں کی رہنمائی کرتا تھا۔ گو کہ رسول کلیسیا کی بنیاد ہیں لیکن یسوع مسیح بنیادی پتھر ہے۔ پس یسوع مسیح اور پاک رُوح کے بغیر کلیسیا کا وجود نا مکمل ہے۔ اُسی رُوح نے بعض کو معلم اور پاسبان اور رسول بنا کر کلیسیا میں مقرر کِیا تاکہ مسیح کا بدن ترقی کرے۔ یہ نہایت اچھی قائلیت ہے جس میں رسولوں نے کلیسیا مسئلے کو رُوح القدس کی مرضی سے حل کِیا اور اسے خداوند خدا کے سپرد کِیا۔

پس رسولوں نے اسی رُوح القدس کے حکم پر اپنی جانوں کو عزیز نہ سمجھا بلکہ منادی اور خدمت کے لئے روانہ ہوئے۔ اور یسوع مسیح کے نام سے نجات کا پرچار کِیا۔

رُوح القدس کے نزول اور اُس کے نعمتوں کے حصول کے لئے رسول گواہ تھے اور غیر قوم لوگ بھی یقیناً پاک رُوح سے واقف تھے اور انہوں نے پاک رُوح کے وسیلہ سے یسوع مسیح کے نام پر ایمان لا کر نجات حاصل کی تھی۔ پس وہ رُوح القدس کی ہدایت سے کسی طرح بھی انکار نہیں کر سکتے تھے۔

اسی لئے رسولوں کی گواہی نہایت مضبوط تھی اور وہ دلیری سے یسوع مسیح کی گواہی دیتے تھے کیونکہ وہ ابدی زندگی کی برکات سے واقف تھے۔

کہ تم بتوں کی قربانیوں کے گوشت سے اور لہو اور گلا گھونٹے ہوئے جانوروں اور حرامکاری سے پرہیز کرو۔اگر تم ان چیزوں سے اپنے آپ کو بچائے رکھو گے تو سلامت رہو گے۔والسلام۔ (اعمال15:29)

یہ قوانین شریعت کے بھاری احکام نہ تھے ، اور نہ ہی اِن میں کوئی پیچیدگی تھی ، یہ بنیادی باتیں تھیں جو یقیناً مسیحیت میں بھی قابلِ قبول نہ تھیں کیونکہ خدا کسی دوسرے معبود کو اپنے برابر برداشت نہیں کریگا اور نہ کوئی معبود خدا کے برابر ہو سکتا ہے ۔ وہ خدا قادرِ مطلق اور واحد پرستش کے لائق ہے کیونکہ اُسی کے حکم سے ساری چیزیں خلق ہوئی ہیں۔

یہ ہدایات غیر قوموں کے لئے تھیں جو خداوند کی متلاشی تھیں تاکہ وہ گناہ سے باز رہیں یا اُن باتوں سے جو خدا کی ذات کے منافی ہیں۔ پس رسولوں نے خط کے آخر میں بیان کیا کہ ان باتوں سے پرہیز کرو گے تو سلامت رہو گے۔ کرنتھیوں کے نام پہلے خط میں حرامکاری سے بڑی سختی سے منع کیا گیا ہے۔ پس خدا زانیوں کو بھی پسند نہیں کرتا ۔ یہ ایک طرح سے ہدایت بھی تھی کہ اگر وہ خدا کو ناراض نہیں کریں گے تو اُن پر غضب ناک نہ ہو گا بلکہ بہت سی برکات اُن کو دیگا۔ کیونکہ بنی اسرائیل اگرچہ زندہ خدا کے چنے ہوئے لوگ تھے تو بھی خدا اُن کا لحاظ نہیں کرتا تھا، گناہ سے خدا کو نفرت ہے ۔ اور بدی کو دیکھ نہیں سکتا اور پھر خدا کسی کا طرفدار بھی نہیں ہے۔ یوں اگر ہم خدا کو غضب ناک کریں گے تو ہم سے بھی خفا ہو گا۔

پس تقدیس کے لئے ان باتوں سے گریز کرنا ضروری ہے۔ رسولوں نے بھی ان باتوں سے گریز کیا۔ اور انھی کی ہدایت کی۔ پس اگر وہ بنیاد ہیں تو ہم جو بعد میں مسیح یسوع کے ساتھ شامل ہوئے ہیں ہمیں کیوں نہ ان باتوں سے گریز کرنا چاہئے۔تاکہ خداوند خدا کو غضب ناک نہ کریں۔

اس بات کا انحصار ہم پر ہے کہ ہم خدا کے ساتھ اپنی رفاقت بحال رکھتے ہیں یا اسے توڑ دیتے ہیں۔

پس وہ رخصت ہو کر انطاکیہ میں پہنچے اور جماعت کو اکٹھا کر کے خط دے دیا۔ وہ پڑھ کر اُس کے تسلی بخش مضمون سے خوش ہوئے۔ (اعمال15:30-31)

جب یروشلیم کے بزرگوں کی طرف سے لکھا ہوا خط اُن کے پاس آیا تو وہ نہایت خوش ہوئے۔یوں یہ خط انطاکیہ کی کلیسیا میں پہنچا اور اُن کے رُوبرو پڑھا گیا۔ یہ مسئلہ بڑا اہم تھا کیونکہ اس کا تعلق براہِ راست خدا کی ذات سے تھا۔ اگر وہ نظر انداز کرتے تو یقیناً خداوند خدا اُن سے خفا ہوتا۔

پس کلیسیا کا یہ خاصا ہے کہ ہر شخص خدا کی جماعت میں شامل ہو کر اطمینان اور تسلی حاصل کرتا ہے اور خداوند میں مسرور رہتا ہے۔

اور یہوداہ اور سیلاس نے جو خود بھی نبی تھے بھائیوں کو بہت سی نصیحت کر کے مضبوط کر دیا۔ (اعمال 15:32)

یہوداہ اور سیلاس نبی تھے انہوں نے خط کے علاوہ بھی جیسے اُنہیں ہدایت کی گئی تھی بھائیوں کی حوصلہ افزائی کی تاکہ وہ اَور بھی خداوند میں مضبوط بنیں۔

یوں یہوداہ اور سیلاس خدمت کے سلسلہ میں کچھ عرصہ وہاں رہے۔ ان میٹنگوں میں انہوں نے بھائیوں کو بہت سی نصیحت کر کے مضبوط کیا۔ یعنی اُن کا ایمان پختہ کیا۔ اُن کا کافی وقت خوشگوار رفاقت اور خدمت میں گزرا۔

وہ چند روز رہ کر اور بھائیوں سے سلامتی کی دُعا لے کر اپنے بھیجنے والوں کے پاس رخصت کر دئے گئے۔[لیکن سیلاس کو وہاں رہنا اچھا لگا]۔مگر پولس اور برنباس انطاکیہ ہی میں رہے اور بہت سے اَور لوگوں کے ساتھ خداوند کا کلام سکھاتے اور اُس کی منادی کرتے رہے۔ (اعمال 15:34-35)

یہاں کسی خاص عرصہ کا بیان نہیں کیِا گیا کہ وہ کتنا عرصہ وہاں رہے لیکن رسولوں نے وہاں اَور کچھ عرصہ ٹھہرنا مناسب جانا ۔ یہوداہ اور سیلاس در اصل بطور نمائندہ یروشلیم کے بزرگوں کی طرف سے خط دیکر بھیجے گئے تھے۔

پولس اور برنباس انطاکیہ ہی میں رہے۔ اور وہاں مزید خداوند خدا کے زندہ کلام کی تعلیم دینے اور منادی کرنے میں مشغول رہے۔ پولس اور برنباس نے بڑی محنت اور لگن کے ساتھ یہاں یسوع مسیح کی کلیسیا کی بنیاد رکھی۔ انطاکیہ کی کلیسیا پولس اور برنباس کے پہلے مشنری سفر کے درمیان رکھی گئی تھی۔ پس اس خط میں مذکور مضمون کے ذریعہ ابتدائی کلیسیا کے اندر علمِ الٰہی کا بہت بڑا اہم مسئلہ حل کیا گیا۔جس میں زندہ خدا کی فضیلت کو برقرار رکھا گیا ہے۔

انطاکیہ کی کلیسیا میں اٹھنے والے اس مسئلے کو یروشلیم کی کونسل میں اٹھایا گیا اور بات کو معمولی نہیں سمجھا گیا بلکہ بزرگوں نے اس بات کو نہایت سنجیدہ طور پر سمجھا اور کلیسیا کے ذہنوں کو منتشر نہیں ہونے دیا۔

کیونکہ غیرقوم لوگوں میں جتنے بھی ایماندار تھے وہ ان باتوں سے بے خبر تھے اور شریعت کی باتوں پر عمل پیرا نہیں ہوتے تھے پس خدا نے بھی انہیں ان باتوں میں الجھنے نہیں دیا بلکہ انہیں نہایت سادہ اور جامع مضمون دیا جس کے وسیلہ سے وہ اخلاقی طور پر دوسرے ایمانداروں سے جُدا بھی نہیں تھے اور خداوند خدا کو غضب بھی نہیں کر سکتے تھے۔ پس یہ حکم رُوح القدس کی ہدایت سے جاری کِیا گیا۔

اب تک انطاکیہ کی کلیسیا یروشلیم کی کلیسیا کے بعد نہایت اہمیت کی حامل تھی۔یہ واقعہ ۴۹ عیسوی میں پیش آیا۔

پس پولس اور برنباس نے اَور بھی بہتر جانا کہ انطاکیہ کی کلیسیا میں خدمت کریں۔ اور خداوند کے نام کی منادی کریں یوں انہوں نے وہاں کلیسیا میں اَور بھی خداوند کا کلام سنانا اور سکھانا جاری رکھا۔ پولس نے بتھونیہ کے علاقے میں منادی اور پطرس بحیرہ مرُدار کی جانب رُوح القدس کی ہدایت سے منادی کرنے کو گیا۔ لیکن پھر بھی انہوں نے اس بڑے مسئلے کے حل کے لئے جانا کہ یروشلیم میں بزرگوں کے سامنے یہ مسئلہ پیش کیا جائے۔ اور یوں کونسل میں یہودیہ اور سامریہ اور دوسری کلیسیاؤں سے بھی بزرگوں کو بُلایا گیا۔

کونسل میں موجود بزرگوں نے سب غیر قوم لوگوں کی حوصلہ افزائی کی اور انہیں تسلی بخش خط لکھا۔ ان کے بعد دوسری نسل نے بھی رسولوں کے نقشِ قدم کی پیروی کی۔

پولس اور برنباس کو بالخصوص غیر قوموں کے مسح اور مخصوص کیا گیا کہ انہیں خوشخبری دیں۔ یوں وہ غیر قوموں کے لئے خدا کی محبت کا نمونہ بنے۔ رسولوں نے خدا کی خدمت کی ذمہ داری قبول کی اور بہتوں کو یسوع مسیح کے لئے جیتا۔ یہ نہایت زبردست گواہی تھی جو رسولوں نے دی۔ غیر قوموں کے لئے بھی یہ نہایت خوشی اور مسرت کی بات تھی کہ خدا نے ان حدود کا خاتمہ کِیا جو بنی اسرائیل نے قائم کر رکھی تھیں۔ یوں خدا نے ایمان لانے کے وسیلہ سے غیر قوموں کو اپنی نجات میں شریک کیا۔خدا نے تمام سیاسی اور مذہبی تضادات کا خاتمہ کر دیا۔

یہ خدمت خدائے پاک رُوح کی خدمت ہے جس میں پولس اور برنباس نے بطور نمائندہ کام کِیا اور رُوح القدس کے حکم کی تابعداری کی۔

آئیں ہم دُعا کریں۔

اے خداوند! ہم تیرا شکر ادا کرتے ہیں کہ تُو نے وہی باتیں ہماری زندگی میں بھی ممکن کی ہیں جو رسولوں کی زندگی میں کی تھیں۔ ہمیں یک دل رہنے کی توفیق دے۔ اس دنیا میں رہتے ہوئے ہمیں برکات سے نواز دے۔ ہم تیرے فضل اور تیرے مفت تحفے کے لئے تیرا شکر کرتے ہیں تُونے ہمیں ابدی زندگی عطا کی ہے۔ یوں ہم اس دنیا میں ابدی اور اندیکھی چیزوں سے لطف اندوز ہوتے ہیں۔ ہم ان سب چیزوں سے کنارہ کرنا چاہتے ہیں جو ہمیں تجھ سے رفاقت رکھنے سے منع کرتی ہیں۔ تاکہ تیری پیروی کریں۔ ہمیں پاک کر، ہماری زندگیوں کی حفاظت کر، بخش دے کہ ہم تیرے جلال سے منور

اور تیری عزت و تکریم کے بارے میں آگاہ رہیں اور تیری پرستش کریں۔ ہمیں اپنے ساتھ چلنا سکھا۔ ہم تیری پناہ چاہتے ہیں۔جو کچھ تُو نے ہماری زندگی میں کیا ہے اسکے لئے تیرے نہایت شکر گزار ہیں۔ تیری سب برکات کے لئے بے حد شکر گزار ہیں۔تیرے حیران کن کام کے لئے تیرا شکر کرتے ہیں جو تُو نے ہماری نجات کے لئے کِیا ہے۔یسوع مسیح کے جلالی نام سے مانگتے ہیں۔آمین!